

A. 4813

Dr. Wēske

* Saulud *

Šūdsā lanliku

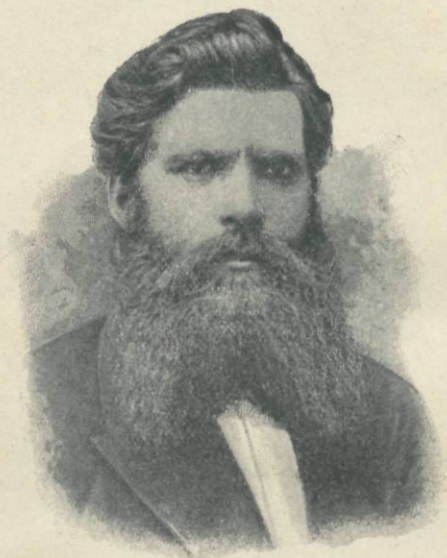
järele jäänud paberitešt kōkku kogumud

M. Wēske.

Wiljandis, 1899.

M. Tõllasepp'a raamatulaupluse kōsul.

A. 4813.

Dr. M. Weske.

Dr. Meske Laulud.

Õndsä lauliku

järele jäänud paberitest kokku kogunud

M. Meske.

Wiljandis.

A. Tõllasepp'a raamatukaupluse kulus.

1899.

Дозволено цензурою. — Юрьевъ, 18 марта 1898 г.

Trüfitud R. Mattiesen'i trüfikojaš, Surjewiä.

Dr. M. Weske mälestuseks.

h kallis mees, kes käisid okasrada
Su waesest hällist kunni hauani,
Kui soojalt tuksus sinu Eesti süda
Su rahwa wasta rinnas alati.

Su rahwa kasuks suutsid kannatada
Sa puudust, häda, pealekäimistki,
Kui tõe jünger tahtsid edendada
Ta kullast keelt ja teadust surmani.

Ja weel su kannel, kuis ses kuldakeeles
Ta kiidab priiust, armu isamaal' —
Oh seisaks see meil kustumata meeles!

Su kalmult, isa, ärkab sama kannel
Weel korraks hüüdma sinu rahwa raal:
Oh kuulgu seda lapsed õndsai õnnel!

M. L.

I. Keisri laulud.

— 36 —

1.

Jumal, keisrit kaitse ja!
Walitseja, wägew ja,
Walitse auuks meil',
Warjuks meil'!
Walitse waenlastel'
Hirmuks, usklik keiser!
Jumal, keisrit kaitse ja!

2.

Kiitus sull', kõrgus sull', keiser ja,
Jumalast kingitud kaitseja!
Su õigus ja wõimus meil' kasugu,
Su kaitsusel rahwas ta kosugu!
Kiitus sull', kõrgus sull', keiser ja,
Jumalast kingitud kaitseja!
Kõik wallad sull' wastu nüüd hõiskawad,
Su õigust ja seadust nad ihkawad!
Kiitus sull', kõrgus sull', keiser ja,
Jumalast kingitud kaitseja!
Kõik külad, su kohtuid nad kiidawad,
Kõik talud, su kohtuid nad tahawad.

Riitus sull', kõrgus sull', keiser ja,
Jumalast kingitud kaitseja!
Oh keiserlik õigus, ju ilmu ja!
Kõik rahwas jünd teretab rõõmuga.

Riitus sull', kõrgus sull', keiser ja!
Jumalast kingitud kaitseja!
Me isa, oh kaua meil' ela ja,
Su keiserlik sugu, ka õitsku ta!

3.

Müüd kõla kõwaste,
Paul, kõla keisrile,
Me kaitsejal!
Tema kui kottas seal
Põhjamaa piiridelt
Kõrgetelt kaljudelt
Meid kaitsemas.

Kui kullid kiusawad
Ja meid nad kiuswad,
Siis peagi
Tiimu ta lehwitab,
Kullid kõik kaugel' aab,
Ahwardes hirmutab
Kõik waenlased.

Sest aast, kui kaitseja
Ta meil', sest ajast ka
Meil rahupõlv:
Enam ei joodeta
Meie maad werega,
Wägew meil warjaja
Suur keiser on.

Me aga tahame
Sell' armsa keisrile
Truud olla tõesti!
Temale tänuks ja,
Temale auuks ka
Südamel põhjasta,
Nüüd kõla, laul!

4.

Wabadus, oh wabadus ja,
Wabadus, mu fuldane!
Wabadus, ja wahwa kottas,
Looja hele koiduke!

Wabadus, ja fuldne päite,
Kuu ja taewa selgusel!
Wabadus, ja tähti fuldne
Jumalikul kõrgusel!

Kas ja meile, taewa anne,
Lasksid maha lastega?
Ehk kas unes näen uudist
Sjamaale ilmuma?

Wõi kas palawamad palwed
Kõrgemale kanneti?
Ammuaegsed õhkamised
Keisril' kuulda anneti?

Küllap, helde Riigiisa,
Elust, olust aru said!
Küll wiist nägid hädaohtu,
Ärdaid filmapiaraid.

Hoolt ei kannud fina wähe!
Andku Jumal terwist full!
Sõna ilmus, ime sündis:
Õnneaeg sai õnnetul'.

Jumal kaitsegu sind, kallis!
Hüüan filmawetega!
Waewalt saadud kopifuga
Püha kotta tõttan ma!

Sinna püha pildi ette
Palawama palwega
Sinu eest, me päästja päike,
Panen küünla põlema.

Ja me helde Riigiema,
Kõige keisrifoja eest
Leegib wahatulukene,
Tõuseb palwe südamest.

Südamel on suur nüüd püha,
Püha kõigel' Wenemaal,
Taewasgi nüüd näitse püha,
Kõõmu näha taewa all:

Tähtedel nüüd selgem sära,
Päikse paiste palawam.
Endised ei enam ajad!
Südamel nüüd elusam.

Wabadust ja Riigiisa
Laskem lausa elada!
Tänul teda terwitagem,
Hüüdkem hulgani hurraa!

(Wene keelest.)

II. Isamaa laulud.

5.

Kas tunned maad, mis Peipsi rannast
Käib Lääne mere rannale,
Ja Munamäe metsalt, murult
Käib lahke Soome lahele?
See on see maa, kus minu häll
Kord tiikus ja mu isadell.
Sest laulgem nüüd ja ikka ka:
See ilus maa on minu kodumaa!

Siin teretawad metsa ladwad
Nii lahkelt järwi, rohumaid.
Siin taewa wihmal oras wõsub
Ja päike paistab wilja päid.
See on see maa, kus minu häll
Kord tiikus ja mu isadell.
Sest laulgem nüüd ja ikka ka:
See ilus maa on minu kodumaa!

Siin kaswab Gesti meeste sugu
Ja sammub wabadusele.
Siin kaswab priiskelt Gesti neiu
Ja sirgub Gesti mehele.
See on see maa, kus minu häll
Kord tiikus ja mu isadell.
Sest laulgem nüüd ja ikka ka:
See ilus maa on minu kodumaa!

Siin tõstab rahvas põllu rammu
Ja matab endist wiletsust;
Siin püüab rahvas waimu walguist
Ja mõidab mõimsalt pimedust.
Oh tõutagem südamest,
Me mehed olla igawest!
Ja laulgem nüüd ja lõpmata:
Sa kogu, kaswa, kallid kodumaa!

6.

Kadunud lumi ja räitsak ja rahe,
Kattunud jõgede, järwede jääd.
Päikene särab ja tuuleke mahe,
Dras ja rohi ju tõstawat pead.

Haljaks ju lähewad pihlaka urwad,
Haljaks ju paju ja leppade puu.
Rõõmsaks ju lähwadgi kuusikud, kurnwad,
Lahkeste laulab ju lindude suu.

Kadunud, kattunud orjuse ahel,
Teda ei tau enam targemgi sepp.
Rahwast, kes rabeles surmasuu wahel,
Enam ei ehmata kühjaste sepp.

Kadunud endine orjuse tegu;
Wabadus mõitis, oh tõsta sa pead,
Rahwas, ja kauta ka orjuse nägu!
Tegu ja süda, need olgu sul head!

Minge üles mägedelle,
 Tuule õrna õhule!
 Waatke alla oru põhja,
 Üle lille hülguse!
 Waat'ke, kudas oja keerleb
 Läbi luha läikiva!
 Ja siis hüütke alla orgu:
 Plus oled, isamaa!

Waat'ke, metsad pilwe poole
 Tõstwad latvu uhkuses!
 Kuulge, kudas kaarik kahab
 Lehkawates lehtedes!
 Waat'ke, jõed, järwed läikwad
 Metšas wirwendusega!
 Ja siis hüütke hõisk' des metsa:
 Plus oled, isamaa!

Waat'ke, rohke rutis hällib
 Uhte nurme nõlwadel!
 Tõu wili tõutab anda
 Rohket saaki jügisel!
 Wiljapuude okste otsas
 Hülgwad anded iluga!
 Ja siis hüütke üle nurme:
 Plus oled isamaa!

Waat'ke karja lustipidu
 Leherikkas lepikus!
 Kuulge karja laste laulu
 Bastu hel'jas wõsikus!
 Waat'ke kudas kõrgel wõlwil
 Taewas helgib siniga!
 Ja siis hüütke taewa poole:
 Plus oled, isamaa!

Minu isa ütles mulle:
 „Prii on jälle meie maa,
 Prii on jälle meie rahvas,
 Armas poeg, sest rõõmusta!”

„„Kudas priius meile tuli,
 Ütle, isa, minule?““
 Isa ütles: „Priius tuli
 Kui see koidu tähele.“

„Priius hakkas meile paistma
 Kui see kume wara loit.
 Priius hakkas helendama
 Kui see lõkkel koidu loit.“

„Priius tõusis kui see päike
 Koidu tuldse laisu seest.
 Orja põli puged ära
 Kui see udu päikse eest.“

Mina uuest' isalt nõudsin:
 „„Kas meilt priius jälle kaub?““
 Isa kostis: „Ei ta kau;
 Priius tõuseb, orjus waub.“

„Wõivad ohjad jõge hoida
 Kui ta kolab kewadel?
 Kes võib priiust paelu panna,
 Kui ta paisub paistusel?“

„Kes võib meie metsal' hüüda,
 Kui on käes kewade:
 Kaasik, ära aja kasu,
 Lepik, ära lehitse!“

Kes mõib orasele hüüda:
Ära mõrsu, mõsu ja!
Kes mõib haljal aasal üelda:
Ära hakka õitsema!

„Kes mõib tõusjal päeval hüüda:
Beere jälle tagasi!
Teda pilw küll varjab wahel,
Aga päew on ometi.“

„Aleksander andis käsku:
„Priius, paista Eesti maal!““
Priius Eesti maal nüüd paistab —
Jäägu paistma igal a'al.“

9.

Mu kodune tare sind teretan ma,
Sind kuldase kasupõlwe talu!
Sind teretan jõgi ja wirwendaw järw,
Kus enne kasupõlwel püüdsin kalu!

Teid, mõsad ja wainud, teretan ma,
Kus enne ma hooljast hoidsin karju!
Teid teretan, kallas ja palu ja kink,
Kus noorel põlwel noppisin ma marju!

Nüüd kaasik ja kuusik, teid teretan ma,
Kus enne ma lustil laulda mõisin!
Sind teretan, tammik, sind lepike jalk,
Kus enne poisil põlwel õitsel käisin!

Teid nõlwakad nurmed nüüd teretan ma,
Kus enne ma kündsin karmamasti!
Sind teretan, rohune, lillene käär,
Kus hõbekastes niitsin usinasti!

10.

Oh kodumägi, wäike paik,
 Kus hällib hämarus,
 Su poole käib mu mõttekäik,
 Su poole igatsus!

Oh kodulaul, ja armuheal,
 Oh hüüd, ja hingekeel!
 Kuis kõlad seal mu mäe peal!
 Oh kuulekšid sind weel!

Ja metsaäärne kodujärv,
 Sa selge, sinine:
 Mil kannab jälle kiikur parv
 Wind sinu laentele?

Mii laulan siis kui kastetilk
 End suiku susutab
 Ja pišaras mul waatepilk,
 Su muret musutab.

11.

Oh Wiljandi, oh Wiljandi,
 Sa ilus Gesti linn!
 Su mulda muiste mateti
 Küll mõnda Gesti meest.

Ja Waluoja wiinud on
 Su järwe laenele
 Küll mõnda meest, kell rinnus haaw,
 Kes wahwast wõidelnud,

Kes kaitſis Gesti wabadust,
 Kes kaitſis isamaad,
 Ja tema kõrwal ujub ka
 Ta langend waenlane.

Ult waatab hele järwe pind
Su waremetele
Ja nutab paistwail pisarail
Su endist iludust.

Ta ohkab päewal, ohkab ööl:
Oh kallis Gesti kants,
Kuis oled kukkud, lagunud,
Kus on su uhkus jäänd?

Küll mõni mees su muru all,
Kes sündind Sakalas,
Kes isamaa eest wõidelnud,
On surma suitunud.

Oh ära kaeba, kallis järw,
Oh ära nuta sa:
Su wabadus on wõidu jaand,
Uus põli Sakalas.

Küll kaebab mõni Gestimees
Ja nutab kantsi peal,
Kui endist aega mõtleb ta
Ja endist wiletsust.

Siis aga waatab kaugele
Ja hüüab hõisates:
"Waat, jälle ärkand Gestimaa,
Oh ditse, Sakala!"

12.

Päite hakkab paistma
Selgest, soojaste
Ajab udu ära
Üle orgude.

Jlka enam näha
Taemas sinine,
Pilwed läewad pakku
üle latwade.

Kuused, kased, waatwad
Priiste taewa pool,
Kaunist kasu annab
Meile päikse hool.

Üle nurme hällib
Rukki õitsme tolm,
Selle laenil laulab
Lõofeste pulm.

Raste tilgul kaswab
Rõõmsaste nüüd roht.
Elu rõõmu näitab
Üles iga koht.

Gesti rahwa priius,
Mii kui päike ja
Oled ärkand üles :
Paista wäega !

Orjapõlwe pilwi
Ära häwita !
Küll siis rahwas kosub,
Kui ta mets ja maa.

13.

Priius, priius, püha priius,
Sull' nüüd kõlab minu keel,
Sull' suu hõiskab rõõmu, tänu,
Kellest täis mu süda, meel.

Meie maa, ja püha priius,
Oled hoopis uueks loond,
Uuest õnne, uueks elu
Oled fina meile toond.

Meie maa ja wabaks tegid,
Priilt ta päikse paistele,
Wihma, kaste kosutujeks
Andsid õnneks uueste.

Gesti wäljad wilja kandma
Lõid ja üksi Gesti laisel,
Uued aiad seadsid fina
Elukohaks õigetel.

Baljad lüngud, mäed ja kõrbed
Lõid ja ümber metsamaaks,
Kaašil kaswab, aga mitte
Ei ta kaswa nuhtlejaks.

Härja huiß nüüd metsas rõõmsam
Karja hulgal' suuremal',
Katsju priišt ja uhkest hirnub
Prii ja uhke mehe all.

Priius, fina meie maale
Uued hooned ehitid:
Küla keskel' fenad koolid,
Priius, fina walmistid.

Ei ka enam mõisa põllul
Teeni meie tahtmata,
Ei ka enam mõisa wälju
Wäeta were, higiga.

Rodus meie oma põldu
Oma kasuks harime:
Kõik nüüd teine teise ligi,
Ema ligi lapsuke.

Priiste meie kuusik kaswab,
Kaaſik kaswab wabaſte,
Priiste laenetawad järwed,
Jõed läbi luhtade.

Koha, laul, ka kui need kuused,
Kaha priist, kui kaasitud,
Jookſe priist, kui meie jõed,
Laul, priis keeles sünnitud.

Kõla, laul, ja priiusele
Südameſt priist alati,
Hirmuta, meilt orjus täna,
Waimu orjus koguni!

14.

Priius, sulle tahan laulda,
Priius, ſind ma tänada,
Priius, Geſti elu peaſtja,
Geſti ſugu kaitſeja.

Sa kui kufelaul, oh priius,
Pimedal ööl kõlaſid,
Panid kurjad waimud kartma,
Geſti rahwa piinajad.

Priius, ſa kui päike iſe
Paistſid Geſti rahwale,
Orjapõlwe pimed pilwed
Laotaſid laiale.

Priius, ſa kui koidupuna,
Armsam ootus kõigile,
Läitſid läbi udupilwe,
Õnne, walguſt lubades.

Priius, sa, kui päike lastet,
Gesti filmapiisarat
Kuiwatafid ligelt laugelt,
Onne, walguft walades.

Sa kui lõunatuul, oh priius,
Nafid külma talise,
Lume, halla, kahu, härma,
Tõid meil' uue kewade!

Priius üle kõige, kõige
Meie find nüüd täname:
Andku Jumal meile jõudu,
Et su läbi kosume!

15.

"Saagu priius!" öeldi ütsford
Põhja piiril waljuste.
"Saagu priius," kästi ruttu,
"Peastjaks Gesti fugule!"

Priius, fina wägew sõna,
Nõia wäest wägewam:
Tulid ruttu tuule tiiwul,
Tõtsfid tormi tiiwadel;

Jõudsid Gesti wangikotta,
Lõhksid pihuks ahelad,
Purustasid müürid maha,
Walgele meid jälle tõid!

Wangiwahid ehmatafid,
Wõbifid ja wärifid:
Pidid jätma piina, käsu,
Wõtsfid uusi ametid.

Priius, ja meid ülendasid,
Tõstsid üles tähte pool:
Ilma sinuta meil oles
Südames siin surma nool!

16.

Sa wana, ja priike, mu põline maa,
Sa ilus, ja armas, ja lahke, waiune!
Oh tere, ja armsam, ja lõbusam maa,
Su metsad, aasad, nurmed, taewas, päike!

Sa muiste ju olid me kodune maa,
Sind ammu mu rahwas hüüdis auuga!
Mis muiste, see oled weel tänagi ja:
Mu põhja mulda tehke mulle hauda!

17.

W aigistage kõne kõmu,
Kuulge tõst laulu nüüd!
Kuulge, sõbrad, tõe sõnu,
Mehed, tõe laulu mõnu,
Kõla wastu, koori hüüd.

Meie armsal' isamaale
Lauka laulu kõlage!
Isamaa, ja helde, püha,
Kuule meie palwe iha:
Meid ja hoidjaks!

Pühitse meid, üliarmas,
Ikka hoidma Gesti meelt!
Hoidma wabaduse idu,
Parandama Gesti pidu,
Kosutama Gesti keelt!

Löögem, mennad, käed kokku,
Tõstkem filmad taewa pool':
Isamaa, sind armastama,
Gesti elu ülendma,
Olgu ikka meie hool!

Raugele sa, hää! nüüd kõla
Ule kõige isamaa!
Ärata kõik Gesti jugu
Kuulma meie laulu lugu!
Tgaühte ärata!

18.

(C. K. Jakobsoni laud.)

Wändra jõe haljal kaldal
Kerkib künkas puude all,
Viirva sõmer teda matab,
Haljas muru teda katab,
Keda leinab Gestimaa.

Rändaja seal filmameega
Raebab künka ääres sa:
„Oh, miks lahkusid sa ära,
Oh, miks läksid meilt nii vara!
Poolel jätsid Gesti töö!“

Leske kaebab pisar palgil,
Langeb künka najale:

„Kodus laste nutu kisa:

„Kunas tuleb koju isa,
Wõtab Linda põlwele?“

„Mil siis jõuab koju kaasa,
Lapsi hüüdma naerule?

Tule koju armastaja!

Pooleli on jäänund maja,
Lest ja lapsed warjuta!“

Kuula, ladmull waike kähin

Hüüab hilju: „Rändaja!

Geldest ehita mu maja,

Waigista sa nutu kaja

Edenda mu Gesti tööd!“

Wastu kostab kahinalle

Kõik see Gesti mets ja maa

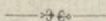
„Geldest ehita mu maja,

Waigista sa nutu kaja,

Edenda mu Gesti tööd“.

III. Looduse laulud.

19.

Ei nüüd nurmed õhka enam
Kurja jää ja lume all;
Haljas oras noorem, kenam
Urland põllul loffawal
Urka üles, meel ja süda,
Mja üles rõõmu ida!

Ei nüüd enam räitsak raske
Metsa puid mõi painuta.
Vaata Cesti kallist kasse,
Nooris lehtis kõigub ta!
Urka üles, meel ja süda!
Wõsu, wagaduse ida!

Ei nüüd enam jää ei kata
Jõe ega järve ka:
Järve pind on pidamata,
Jõe jookš on kõiteta.
Priius, kes sa peasnud lahti,
Wõta mõimu ja saa mahti!

Kes mõib wete jooksu teelda,
Kui ta kolab kewadel?
Haljendamal' metsal' õelda:
Olgu ots su wõrsmisel!
Kes mõib hoida neid küll kinni?
Kes mõib ärkand priiust pinni?

Olge wahwad, Gesti mehed,
Priiuse eest mõidelge!
Zuhatagu õnnetähed
Priiust iga talusse!
Jää ja wapraks, Gesti süda,
Kofu Gesti õnne ida!

20.

Ellerheinad õitswad orus,
Kullerkupud koppelis,
Punalilled pajustikus
Sinililled fiin ja seal:
Gesti neiu nooreke,
Ilusamalt õitsed ja!

Õitse, laula, õnne soowin,
Ilmu peidupaigast wälja:
Kuju muistsed kallid kumbed,
Muistist priiust, muistsed laulud,
Uue aja kangasse!
Oma rahwast auusta,
Gesti elu uuenda!

Hõiska, laul, maailma Loojal',
 Hõiska iga elu toojal'!
 Tema pani päikse paistma,
 Taewa sinivõlvi seinal
 Lõi ta ehaheli hehkma
 Taewa võlvi weeredele.
 Tema lõi ka neiu näo,
 Neiu õrna palge puna.

Hõiska laul maailma Loojal',
 Hõiska iga elu toojal'!
 Taewa finise ta tegi,
 Mere sügawa ja selge,
 Vinadied nurme nõlval,
 Sinililled luha süles.
 Tema lõi ka neiu filmad,
 Neiu filmad finisemad.

Hõiska laul maailma Loojal',
 Hõiska iga elu toojal'!
 Ta lõi kase kingu külge,
 Emalepa järve ääre,
 Priske rohu jõe juure.
 Tema lõi ka neiu juuksed,
 Neiu kaju, sirge kauni.

Riigu, liigu, mu paadife!
 Riigu, liigu laenetel hellaste!
 Hellaste ehav ka ämarif,
 Tähtede ilu nii imelik.
 Riigu, liigu, mu paadife!
 Riigu, laenetel hellaste!

Riigu, liigu, mu paadife!
Wõsad liikwad, hälliwad hellaste;
Hellaste ämarik ära laub,
Hellaste udu ka tõuseb, waub.
Riigu, hellast', mu paadife,
Wõsad hälliwad hellaste.

Riigu hellast', mu paadife!
Rutis hällib, kallub ka hellaste;
Hellaste neiu nüüd laulab ka
Dodate's armufest tulema.
Riigu hellast', mu paadife!
Rutis hällib ka hellaste.

23.

Kõla, õhtulaulu mõnu,
Tähte poole minu tänu!
Südamest ja sala sõua
Palwega, ja taewa jõua
Mu isa kõrmu!

Ülem Waim ja üle tähte,
Üle ehapuna ehte,
Wõta mind su tiiva alla,
Taewa rahu mu pääl wala
Ja oma armu!

24.

Kui hakkab suwi tulemaie,
Siis hakkab soe tulema,
Siis arekab puie õitsmeilu,
Siis hea heal tuleb neitsile.

Rui hakkab suwi tulemaie,
Siis hakkab soe tulema,
Siis hakkab kää kuffumine
Ja ööpikute hüüdemine.

Rui lõpeb suwe sooja aega,
Siis lõpeb kää kuffumine,
Siis lõpeb ööpiku hüüdemine,
Siis lõpeb neitsi hea heal.

25.

Kus puude oksad liikuvad
Ja põesa ladwad liikuvad,
Kus woolab magus lille leht
Ja värskete tuule mõnus õhk.
Oh mets, oh mets nii wait,
Seal on mu rahupaik.

Kus loom seal hüppab ilus
Ja linnud laulwad wilus,
Kus jääger jahisarwe lööb
Ja püüsi paugul kõla teeb.
Oh mets, oh mets nii wait,
Seal on mu rahupaik.

Kus pea waitjust kuulda,
Et imelik on laulda:
Kus pea hellalt kahjeb
Ja pea waljust kohjeb.
Oh mets, oh mets nii wait,
Seal on mu rahupaik.

Laste laulud ladufaste,
 Paulu wiisid wiisafaste,
 Paulu lugud lustiliste
 Randli feeli keeritada;
 Et kui kuulmid kutistawad,
 Südamida jütitawad.

Müüd on kesa kemasina
 Talwe rinnalt wõõrutanud,
 Murm kui neitsi ikka nufus,
 Ditse urwal uhkendamäs,
 Mets on feelis, mets on häälis,
 Keelis häälis suwe saajal.

Muru mattis murdes anged,
 Sula kautas wete kaaned,
 Pani laened paisumaie,
 Laene keerud ferkimaie.
 Päike pettis pääsukese,
 Wirgus liuru fergitama.

Wihmuke wiis idudelle
 Suwe sundja sõnumida;
 Jdu ärkas, wõsu tärkas
 Ahtraid maida kattermaie;
 Kaajit hakkas kahisema,
 Lepif lehti lehwitama.

Neiu, hella neiufene,
 Tõtta karja saatemaie!
 Neiu, hella neiufene,
 Rutta karja kaitsemaie!
 Uja karja nurmeelle,
 Lillepõllu peenerille.

Laske, wennad, laulukõla
 Ilma ilu Loojale,
 Hõiskage ja hüüdke tänu
 Sga elu Loojale!
 Tema pani päitse paistma
 Taewa seina sinisse,
 Ta lõi ehapuna helk'ma
 Taewa wõlwi weerdele;
 Tema lõi ka neiu näu,
 Neiu palge-puna ka,
 Pani palgel õitsema
 Imelikult armu jõuu.

Laske, wennad, laulu kõla
 Ilma ilu Loojale,
 Hõiskage ja hüüdke tänu
 Sga elu Loojale!
 Taewa sinise ta tegi,
 Mere selge, sügawa,
 Ta lõi sini-lilli orgu
 Lina õie nurmele;
 Lõi ka neiu filma sära
 Imelikult hiilgama,
 Lõi neid karsti pilguga
 Meeste meeli wõitma ära.

Laske, wennad, laulukõla
 Ilma ilu Loojale,
 Hõiskage ja hüüdke tänu
 Sga elu Loojale!
 Ta lõi walge, halja kase,
 Sirge lehtiwa lõhmusja,
 Ta lõi kääru tullerkupu,
 Hõllerheima õitsema;

Neiu kasu ka ta loonud,
Neiu kasu kaunima,
Imeliku ilusa
Siilge neiu juuksel toonud.

28.

Liiri lõõri lõõkene,
Armas laulu linnukene,
Miks nii järgest lõõriteled?
Miks ju siis, kui maas veel lunda,
Murm on must, ei haljast tunda,
Laulu lugu keeruteled?
Kewade kui maa veel paljas,
Kui veel pole rohtu wäljas,
Siis ja palud Looja poole,
Et ta jaadaks rohtu maale,
Rohtu maale, lehti puule,
Peastaks pilwest wihma woole.

Kewade, kui maa ju haljas,
Kaašik haljas, lilled wäljas,
Siis ja tänad ilma Loojat;
Hüüad ühes teisi linda,
Aratad ja iga rinda
Kiitma elu, õnne toojat.

29.

Looja lahke linnukene
Elab ilma mureta,
Ega mitme aasta tarwis
Punu pesa hoolega.

Pikal ööl ta oksal uinub.
Hakkab päike tõusema,
Siis ep kuuleb Looja hülüdu,
Sibab siiru, laulab ta.

Raob kewadine ilu,
Lõpeb soe juweke,
Udu toob ja paha ilma
Suretaja sügise.

Snimestel igaw, kose;
Soojal' maale linnuke
Lendab üle maa ja mere,
Runni jõuab kewade.

30.

Magus kewadine õht
Õrnul oksil hilju liigub;
Rõõmulaul ja lilleleht
Taewa poole õhus liigub.

Rohu ladwas kastetilt,
Nupp teeb armsast õisi walla.
Taewast walab päikse pill
Rõõmu, õnne, elu alla.

Waata, kaswamise wäed
Wõsukesti kosutawad,
Ja nüüd igast nupust näed
Armastust ju õnnistawat.

Metsas, metsas, oh mis ilus,
 Oh mis kaunis kõndida,
 Raskede ja kuuske wilus
 Rohul vähe väherda!
 Prii nüüd mets ja rohumaa,
 Prii nüüd olen mina ka.

Muru rüpes rohelises
 Päikse paistel imeb lill,
 Bööstastikus lehilises
 Hüüab lind nüüd hüpakil.
 Rõõmus lind ja rohumaa,
 Rõõmus olen mina ka.

Kas küll oli aasta otja
 Lind nii rõõmus, mets nii prii?
 Lumi kattis maad ja metsa,
 Lind, see leinas waguši.
 Leinas lind ja mets ja maa,
 Leinas olin mina ka.

Ohus oli minu süda,
 Pisaraid mul walas film:
 Häwitada elu ida
 Tahtis maailm, kuri, külm.
 Norkus oli minu meel,
 Rõõmu laulust ilma keel.

Aga nüüd on läinud lumi,
 Priius kõigil loomadel:
 Metsal, maal on rõõmu jumi,
 Rõõmu heal on linnukel.
 Prii ja rõõmus rahwas ka,
 Rõõmu laul, nüüd kõla ja!

Mis on ilusam,
 Mis on mõnusam
 Kui üks lewadine õhtu?
 Tuuled tasaksti
 Liikwad edasi
 Lille lehkwaft hällitelles.
 Rääk nüüd ruffis ikka hüüab,
 Öpib hõisatella püüab,
 Õhtu ilu ülendada.

Cha punetab,
 Kuldselks kärratab
 Puude ladwad, järwed selged.
 Sääsed suruwad,
 Mõõda mürawad
 Sitikad nüüd suiwa lendes.
 Drus männa metsa taha
 Rohab tammist wesi maha:
 Õhtu ilu ülendada.

Laia pärna all
 Rohurikkal maal
 Armastajad aawad juttu.
 Taewast hiilgawad
 Tähed ütlemad:
 Otsata on Looja wägi!
 Suwe õhtu loodus kiidab
 Loojat, kas su hing ka nõuab
 Looja kiitust ülendada?

Nüüd hele heina-aeg on käes
Ja rahvas läheb luhta;
Nüüd päike lahkest läigatab
Kõik niidu niisket kohta.

Ei kodus olla kärvi ma,
Ei kodus aega wiita:
Ma tahan minna niidule
Ja walmist heina niita!

Nüüd kena kewade on kätte jõudnud:
Nüüd lepi lähed lehile
Ja kaasik hakkab lehte ehtid kandma
Ja õrnast' mõrsjub mõsuke;
Kõlangu, elangu laulude häääl
Metjades, lõimedes, mägede pääl!

Järw laineid jälle lafsuteleb lausa
Ja hallik armjast' aruneh,
Nüüd jõgi jookseb priiste ja jõude
Ja oja orus wuliseb;
Hõiskagu, huiagu laulude häääl,
Orgude hõlmas ja kallaste pääl!

Nüüd aas ja aru haljendama hakkab
Ja kääru käänak helendab.
Nüüd oras mõrsjub, oras mõsuj, kosub
Ja kallast õrna kasu a'ab;
Kõlise, helise laulude häääl
Nasjade, arude, nurmede pääl.

Nüüd lõu laulab laia nurme üle
Ja keeruteleb kõrgele,
Nüüd pääsufene lendab üle aia
Ja laulab lustilt, lahkestest;
Lõuke laulab, pääsuke ka,
Kõla nii laulude lugu ja!

Nüüd kiida Loojat, kange põlluküündja
Ja kiida teda karjane!
Nüüd kiida Loojat neiu, noorik, naene
Sest tema toonud kowade;
Laulge kõik kowade Loojale,
Kiituse laulu tall' kõlaga.

35.

Nüüd on meie lepike lehtis,
Nüüd on meie kaasik ehtis,
Ditseb tooming, õunapuu.
Aga keske linnufene
Kelle hele healekene
Kõlab läbi lepiku.

Seep see õopik = linnufene,
Hallikene, kallikene.
Mis ta laulab kullakene?
Õhtule ta laulab eha,
Neiul siidi juuksed pähä,
Puna neiu palgele.

Taewale ta laulab sine,
Peiu filmist laulab une,
Kutsus neiu vaatama.
Laulab tõusma armuidu,
Lähenema pulma vidu
Laulu, mängi kõlaga.

Nüüd waata, fuhu tahad,
 Seal haljas iga paik,
 Seal õitsewad kõik aasad,
 Ja elurõõmus kõik.
 Nüüd tulge, noored, wanad,
 Et metsa marjime,
 Nüüd astu meie feltsi,
 Sa ilus neiuke.

Waat jõed teed meil' näitwad
 Ja ojad ufinad
 Ja lõõfeste laulud
 Meid ikka saadawad;
 Waat kaskeladwad waatwad
 Mäelt alla armjaste
 Ja rohud teretawad
 Alt lahkest ülesse.

Nüüd lille hinge õhku
 Meil' tuuled kannawad,
 Nüüd päike woolab elu
 Ja ehitab kõik maad;
 Ja finiwõlwil warjab
 Meid taewas armuga.
 Küll oled sa nüüd ilus,
 Lai, fange ilmamaa!

Oh mis ilus, armas,
 Kena kõndida
 Waiksel õhtul wäljal
 Rahu rõõmuga.

Tähed taewast paistwad
Ime hülguses,
Kauniste kuu kumab
Hõbe ehtedes.

Udu uhkest' kõigub
Mäe, metsa peal.
Ohud sõudwad sala
Hüüa 'i üksti heal.

Hallik pole rahul,
Woolab kalju seest:
Lõpmata nii Loojat
Kiida kõigest mäest!

38.

Oh mis ilus metsas kõndida
Ja wiiuliga mängida!
Linnud laulwad puude peal,
Kaugel' kostab nende heal;
Meiud kõndwad puude all,
Lahkest nemad laulwad seal.
La, la, la,
Oh mis ilus metsas kõndida!

Oh mis lõbus loimes kewadel!
Seal õitswad õied ilusad:
Lehkways lehtes okste peal
Linde koorid kõlawad;
Lauluheli igal pool,
Metsas, orus, mäel ja sool.
La, la, la,
Oh mis lõbus loimes kewadel!

Kõlagu ka nõnda meie heal!
Küll neiu noored kuulwad pealt,
Mõteldes, kuis nendega
Laulnud meie lustiga:
Süda julas nendel sees,
Armupisar filmades.
La, la, la,
Kõlagu ka nõnda meie heal!

39.

Oh mis ilus on nüüd waata
Üle wäljade!
Wõtkem, õed, karja saata
Wälja mainule!
Gillerikkail' wõsadelles
Õed läheme!

Kõik nüüd ilus, õnnes elab,
Liigub lustiga;
Wõsa helgib, kaasik kõlab,
Tahab kõnelda.
Kewade, su ime ilu
Wab meid hõiskama.

40.

Oh tere tuhat korda ja,
Lahke, lahke suwi!
Sind teretab kõik mets ja maa,
Lahke, lahke suwi!
Lahke suwi, mäe peal
Teretab sind meie laulu heal, me laulu heal!

Sa tuled, ilmal' rõõmu tood,
Lahke, lahke juwi!
Sa metsal', põllul' elu lood,
Lahke, lahke juwi!
Rõõmu hõiskab sinule
Terwit kägu, ööpik, lõoke ja lõoke.

Oh tere tuhat korda sa,
Lahke, lahke juwi!
Sa kaua meil' weel wiivita,
Lahke, lahke juwi!
Usu kõike südame,
Aja kõiki meie rõõmule, jah rõõmule.

41.

²
Ohtu eha imeline,
Oh mis ilus oled sa!
Kauni kulla karwaline,
Su peal waatan rõõmuga.

Rui sa mäed, metsad, mere,
Kenaks kullalifeks saad,
Purpurpuna imewere
Kaugel' laial' laotad:

Siis ma, õnnis inimene,
Ööpikute hüüdmisel,
Kaenlas kallis neiuksene
Lustil luusjn lehkwal ööl.

O ju kätte jõuab
 Rõõmuks kõigile.
 Sala õhk ju jõuab,
 Rahu kangasse
 Rujub kõike ilma;
 Tasa lehitab
 Kinni suikja silma,
 Kurbtust kustutab.

Uksest kõigub udu
 Üle orgude,
 Rujub nõiduskudu
 Üle mõsade.
 Taewast hiilgavad tähed,
 Kumab kaunist kuu,
 Ei nüüd liigu lehed,
 Kõigu ladwad, puu.

Rahul hingwad linnud,
 Teised loomad ka,
 Rahul puud ja pinnad,
 Rahul põllumaa.
 Üksi oja ikka
 Woolab merele
 Vetemöödest rikka
 Sügavusesse.

Nii kui woolaw oja
 Mu waim woolab ka
 Osest ilma looja
 Poole lõpmata:
 Tema armu meres
 Tahab uppuda
 Paradiisi peres
 Sündsast elada.

Päitese palamus,
 Tuule soedus
 Sundwad lume lagunema.
 Üle mainu, soo
 Woolab wete woo
 Laeneid lassutelles oja,
 Djast wahtus jõffe woolab,
 Mürades jdest merde kolab:
 Süda, saada saa
 Wete woodega
 Dmad waewad, mured merde!

Rärbsed uueste
 Jälle elusse
 Pikast unest üles ärkjad.
 Jälle warblane
 Laulab rõõmsaste
 Aia peal ja pesas räästal.
 Puude okstest urwad ärkma
 Hakkawad ja taimed tärkma:
 Meel ja süda, sa
 Urka üles ka
 Priiusete uuel elul!

Saunast suitsusest
 Lare tolmudest
 Jgaüks nüüb lähed wälja.
 Päitse paiste käes
 Lapsed rõõmustes
 Jookswad wäljas mängwad laulwad.
 Ruule, kõrges kiitwad lood
 Lauldes Dooja armu tegu:
 Süda, hakka ka
 Teda tänama,
 Kes kõik head sull' ifka annab!

Piiri pääri pääsufene
 Ime ilus linnufene
 Laulis meie aia peal,
 Lendas üle meie kesa,
 Räästa alla tegi pesa,
 Söötis oma poegi seal.

Ruhu läksid pääsufene,
 Lendasid ja linnufene,
 Kus nüüd hüüab sinu heal?
 Läksid ära lõuna maale,
 Rõõmusama rahwa ra'ale,
 Lendad laulad lahkest seal.

Piiri pääri pääsufene,
 Ime ilus linnufene,
 Tuled jälle kewade,
 Tood meil kaasa tõisi linda,
 Laulad õitsma Gesti pinda,
 Hüüad rahwast rõõmule.

Tere, kuldne foidu kuma,
 Uue päewa kuulutaja,
 Uue elu ilmutaja!
 Sinu paistus ime färam,
 On see jumaline wäram,
 Kellest peaseb wälja päife.

Sina, wõitja päik'se ema,
Kelle noorus närtsimata,
Tõbu, lahtus lõppemata,
Saatsid päikest aastaid jada
Käima taewa sinist rada,
Elu looma, õnne tooma.

Aga siiski — tõusja päike
Nägi rahwa käiki teule,
Sõitu wõõra wara weule;
Nägi kuidas kurbja keppi,
Jänus äädikat ja sappi
Anti Eesti armsas kodus.

Siis ep, helde, hale ema,
Kuulsid sina kurba juttu,
Beitsid hiilgwa palge ruttu,
Beitsid nuttes kurba pilku;
Rohus rippus kaste tilku —
Need siis sinu leina tilgad.

Ajad olid haledamad.
Wiimaks päike ometigi
Kustutas meilt orja higi.
Siis ja heitsid rõõmu-pilku;
Rohus rippub kaste tilku —
Need nüüd sinu rõõmu tilgad.

Saada ikka, süüta ema,
Elustama wälja päikest
Meie kallist kodu, weikest, —
Õnnistama Keisri koda,
Paistma Wene kaitšjat oda
Häwitama tondi tegu!

Tähed firades paistawad,
 Maha ülemest waatawad.
 Kiirgaw taewa tuluke,
 Wõlwi sinise täheke,
 Oh miks oled nii külm küll ja?

Keegi õhkaw ei süda saa
 Troosti leida su filmasta.
 Kõrgeft armuta waatad ja
 Waikseft firades rahuga
 Ilma häda ja rõõmu peal.

Waata, mis paistus sealt Peipsi piirelt
 Keerutab ülesse, kerkib kiirelt!
 Tõuseb kas weerema were meri,
 Paneb ehk põlema taewa kerri?
 Ole ei mõllamas were meri,
 Tulede kiiretes taewa kerri:
 Kuldsen see kuningas, tõusew päike,
 Lautab seal laiali oma läike.

Walguſe wälfumwat merd ja jõge
 Woolab ta wälja ja elu wäge,
 Laenetab laiali Gedeni elu,
 Ilmutab ilmale taewa ilu.
 Kõrbes ta paistusel lamab lõwi,
 Wetes ta walguſel mängib hawi,
 Laanes ta soojal kõik loodus liigub,
 Ohus ta paistelel kõik lendab kiigub.

Päike, küll tunned sa Gesti lugu.
 Nägid küll manade waba sugu!
 Nägid küll Gestlaste endist wõitlust,
 Mõetade, odade mõllust, heitlust;
 Nägid, kui lahingis Lembit langes,
 Kudas seal furnute lehad anges;
 Nägid küll Saarlaste laewu, wõitu,
 Kudas nad sõitlefid wõera sõitu.

Päike, sa nägid, kui käsud kanti
 Hommikult, wabadust meile anti;
 Näed ju uueste elu algust,
 Näed, et rahwas ihkab walgust,
 Raiub ja kaewab ja künnab wahwast. . . .
 Päike, oh õnnista Gesti rahwast!
 Raub kord Gestlaste keele kõla —
 Ära siis sinagi tõuse ja ela!

48.

Waitne õhtu! Lind ei hüüa,
 Mets on wai! ja wõsa wai!
 Ei nüüd karja-sarwe lüüa,
 Rõõmu näita keegi paik.
 Puudelt lehed pudenenud;
 Rask on ilma ehteta,
 Härm ta oksa sügenenud;
 Külm ja kare on kõik maa. . . .
 Ära kaeba, ära waewa
 Südant musta murega!
 Tõsta silmad, waata taewa —
 Tähed hakanud sirama.

Üleval seal kõrgel laugel
Igavene helde waim;
Und ei iialgi ta laugel,
Tema hoolet iga taim.

Waata ometi ja märka:
Dras uinub lume all —
Eks ta ikka jälle tärka
Kewadel, sel tulewal.

Wahest mure püüab matta
Meie Eesti rahwast, maad:
Waimu-orast püüdwad katta
Lämmastada pahad a'ad.

Uga ära meelt ja heida,
Mehine sul olgu meel!
Lõikust saab siis ükskord leida:
Wana Jumal elab weel!

49.

Aadu ütles Koidutähel':
„Kulla Koidutähefene,
Kaunis taewa pojufene,
Ütle, mis mu Anu teeb,
Ejitiis ta toimetab,
Kui ta wara woodist tõuseb?“

Koidutäht siis Adul' ütles,
Kullaline kuuluteles:
„„Armas agar poisifene,
Kui su Anu üles tõuseb,
Renam neiu woodist kõpsab,

Läeb ta oma afna ette,
Waatab lahkest minu peale
Ja ta filmist paistab pisar,
Punapalgilt maha weerleb,
Ja siis waatab õhtu poole."

Madu jälle tähel' ütles,
Kullalisele kuulutas:
„Hea on, et mu Anukene
Waatab Roidutähe poole,
Sest saab näha, et ta süda
Kari ja kassi täheselge;
Hea on, et ta tema peale
Waatab filmapisaratel,
See ta armsa hinge heldust,
Südame headust avaldab;
Rõige parem see, et waatab
Hellakene õhtu poole:
Anu majast õhtu poole,
Seal ep seisab Madu maja!"

50.

Au halja oru talusja,
Seal õitseb õrnem õieke,
Kui kuskil mujal salusja,
Ta on nii ilus, hellake.
Kui jain ma teda filmata,
Siis süda hakkas süttima.
Oh roosike, ja kaunike,
Miks juhtusid mu filmale!

"Kas tahad tulla minuga?"
Nii hüüdsin armus palavas.
"Sa pead mu rinnal õitsema,
"Mis armu õnnest paisumas".
Mis teed sa üksipäini siin?
Oh anna luba, et find wiin!
Oh roosike, sa kaunike,
Miks juhtusid mu filmale!

"Oh tänu, tänu rändaja,
Su lahke armu sõna eest!
Ma saaksin ikka leinama,
Kui lahkuksin ma oru seest.
Sest mine üksi, jäta mind,
Ma tänus pean meeles find!"
Oh roosike, sa kaunike,
Miks juhtusid mu filmale!

"Jää Jumalaga, sõber sa!"
Kui läksin, hüüdis roosike.
Kus iial käin wõi seisjan ma,
Mu filmis roosi pildike.
Ei päewa, öösi rahu mul:
Oh õis, mu süda jäänud sull!
Oh roosike, sa kaunike,
Miks juhtusid mu filmale!

51.

Aнна istus akna all,
akna all.
Liblik lendas mööda rohta,
Lendas Anna akna kohta.
"Oh liblik, libe lendaja,
"Wii palju termist Hansul' ka,
Hansul ka!"

Anna istus afna all,
afna all.
Õõpik laulis toomingates,
Laulis lehtis lehkavates
„Oh õõpik, hella laulaja,
Oh lenda, laula Hansul ka,
Hansul ka!”

Anna istus afna all,
afna all.
Rägu lendas kase otsa,
Kukkus lendas kuuse otsa.
„Oh lenda, kuku-linnuke,
Ja kuku ka mu Hansule,
Hansule!”

Anna istus afna all,
afna all.
Mesilane mööda õisi
Lendas hoolfasi ühest teisist.
„Oh, mesilane linnuke,
Wii mett ka minu Hansule,
Hansule!”

Anna istus afna all,
afna all.
Tuli tuul ja tõstis õhku
Liikuma ja lille lehku.
„Oh tõtta, hella tuuleke,
Wii palju termist Hansule.
Hansule!”

Ann Dru talu tütar
 On minu armuke:
 Ta on nii ilus, armas,
 Kui kuunim diefe.

On tasane ja waga
 Kui armsam tuike;
 On fena, helde, lahke
 Kui taewa inglise.

Ei päewal ega öösel
 Mu meelest lähe ta;
 Sest jääb, kus minu wara,
 On minu süda ka,

Ma olen Dru talul
 Ju sagedasti käin'd,
 Ja olen mõnel käigil,
 Mull' õnneks, teda näind.

Ei igakord küll wõinud
 Ma öelda sõnaga,
 Ma andsin jüiski mõista
 Tall' mõtteid film'ega.

Ma olen ka ju üfji
 Roos olnud temaga.
 Me oleme suud andes
 End tõutan'd armasta.

Mis süda mull siis tunnud,
 On ära rääk'mata,
 Kui suur mul arm siis olnud,
 Ei wõi ma ütelda.

Rüll igaw on mul oota,
Ma õhkan südamest:
Oh tule aeg ja anna
Mull Oru Annekest!

53.

Armas, hea ja helde Ellu,
Renam kõigist neidudest:
Sind, sind armastan ma üksi,
Soowin omaks südamest.

Ilusamalt hiilgwad silmad
Sul kui tähed taewa feest,
Näitewam su palge puna
Orna roosi õilmetest.

Beenemad sul siidist juuksed,
Lõbusam sul lõost heal,
Sinu naerul inglinägu
On mul meeles igal aal.

Süles kannaksin sind ikka,
Armul suud sull annaksin,
Kui sind ilus, helde Ellu
Mõrsjaks hüüda tohiksin.

54.

Armas on mul metsa minna
Lepikusse luusima:
Anneke ka tuleb sinna
Aetud armust rõõmuga.

Lehtwa lille lehte wahel,
Rohelise rohu peal,
Kenam koht küll on meil kahel
Kauni kase warju all.

Anneke seal hakkab kaela,
Annab mulle armust suud,
Mina wõtan tema sülle
Noorest armust sunnitud.

Ära sulab mu sees süda,
Weri weerleb soone des,
Kinna ligi litsun teda,
Ujun noore armu sees.

Linnud näewad, lustil laulwad
Imekauni healega,
Karjalapsed seda kuulwad,
Hüüdwad oma healtega.

55.

Ehk küll oled sa must kaugel,
Siiski sinu ligi ma,
Ehk küll ise lahutatud,
Armud ei saa lahuta.

Ei nii lai ju keegi meri,
Keegi soo ja sügawus,
Et ei saaks sealt üle käia
Dige, selge igatsus.

Üle mägede ja orge,
Põlwe ja tuuldega
Iga päewal tuhat korda
Terwitan sind neiu ma.

Sinu mõtteid kandwad seie
Rõrge pilw ja usin tuul,
Ja neid soorwituse sõnu
Mis on usaldan'd su huul.

Et küll olen sinust kaugel,
Olen rõõmus ometi;
Pea tulen, tahab Jumal,
Jälle kodu tagasi.

56.

Ei siit talust ma ei lähe:
Hea ja armas mul siin on,
Ei ka wiia wõi mind keegi,
Olgu parun, olgu won.

Sest siin elab ilus neiu,
Ditsemam kui roosilill,
Mõistlik, tasane kui turwi:
Jusam ta inglisi küll.

Dhakad on roosi ümber,
Turwikigi tige ka,
Armus ei löö ingli süda:
Minu neiu laitmata!

Ei siit talust ma ei lähe,
Siin ma tahan teenida,
Olgu ka wõi seitse aastat:
Ei sest neiuist jäta ma!

Ei siit talust ma ei lähe,
Hea ja armas mul siin on:
Elan armus, rõõmus, rahus,
Baremalt kui parun, won.

Ei taewa alla, ei wäljadella
 Leita nii kaunistest kannikest,
 Kui mu armas kullake,
 Kes on minu südames.

Kui kõnnin tuulesa lagediful,
 Kullakest meele ma tuletan,
 Warsti on soe, wagane,
 Just kui Jaani ajake.

Emajõe laineid mööda
 Laseb lahke laewuke,
 Riigub, liigub, sõuab, jõuab,
 Sõudjad laulwad rõõmsaste

Jõe kallas haljas õitsew,
 Wette waatab lilleke.
 Kaugelt waatab kaunis mõisa
 Alla jõe kaldale.

Kaldal kõnnib näguš neiu,
 Hellast pilku heidab ta
 Rohu peale, lille peale,
 Laewukese peale ka.

Olgu peale, jäägu peale,
 Jäägu mõisa herrale,
 Aga selle neiu noore --
 Wõtaksin ma omale.

Heinamaad ehib nüüd jaanilill,
 Wõsas nüüd hiiuab pajupill,
 Lahti on läinud fullerlupud,
 Lahti on löönud jöenupud.

Neiu, miks warjule peidad sa
 Enese ehet, heidad sa!
 Peasta nüüd lahti sa omad patšid,
 Mida sa kinni nii köitsid, kaitšid!

Zuuffsed sa lahti nüüd lahuta,
 Tuules neid lehwita, mängita!
 Lase neid kõita ja katta sakšu,
 Kellele tegid nad palju maksu!

Pane pärg pähe ja fiidi lint,
 Helmedes paistku su kael ja rind!
 Neiu, siis kiitwad su ilu mehed,
 Siituma lähwad su ilust lehed.

Neiu, su ilu siis laulab lind,
 Imetleb lillede hiilgus sind.
 Pane sest kõiki sa imetlema,
 Nõnda kui enne su Gesti ema!

Sgas kohaš, kus ma olen
 Rodus, metsas, põllutööl,
 Jkka armastuses põlen,
 Jkka mõtlen sinu peal.
 Sinu nägu on mul filmis,
 Sinu kõne heal mul kõrwus.
 Oh kui armas oled mull'.

Hommikul kui rõõmsast' annan .
Ennast Looja hoolele,
Sind siis südames ma kannan,
Soovin kõik head sinule.
Ohtul kui tööst järel' jätan,
Wagusi siis laulda wõtan:
Rahu, terwis olgu sull'!

Dösel kui ma mõnes mures
Olen üksi woodi peal,
On mu mõtted sinu juures
Oleksin ka ise seal.
Kui siis walu arm küll annud,
Uni filmad kinni pannud,
Näen sind ma unenäus.

Oleksid mul linnu liiwad,
Sinu juure lendaks ma,
Sulle tahaks ööd ja päewad
Arm u walu kaebada.
Kui me ükskord kokku saame,
Siis end hellast' armastame
Kõigest hingest, südamest.

Kui ka maa peal juures waewas,
Ühendatud meid ei saa,
Ometigi õnjas taewas
Arm saab suur meil olema.
Seal me saame inglitega,
Kõigi taewa pühadega
Õnjas armus elama.

Jfateder põesastifus
 Ütši hulgub — waene mees,
 Wiimaks näeb wõfastifus
 Ematedre rohu sees.

„Tere, tedre neiukene!
 Rõnda külm ja wilu mul.
 Kus su foe pesakene?
 Seltšiks oleksin ma full”.

„Minu soje pehme pesa
 Metšas taga heinamaa.
 Vendame sinna üle wõsa,
 Seal meil hea puhata!”

Rõndis ütši peenral peiu,
 Rõndis ütši põlluteed.
 Tuli wastu talle neiu,
 Juntšed lennul, kaelas keed.

„Tere, minu tedrekene!
 Ööpetasin päewatööd;
 Kas ei wõiks ma, kallikene,
 Seltšiks olla sulle ööd?”

„Sind ju, kulla, mulle loodi,
 Minu magus marjuke!
 Kus su foe pehme woodi,
 Kus sa hingad hellake?”

„Marja-aias minu woodi
 ülewäl seal aida peal,
 Kuhu wärskleid heinu toodi:
 Sinna fina ei saa iial!”

„Haukuma on hull meil Muri,
 Baht on walus salwama;
 Jsa kallakene kuri,
 Oma wali walwama.”

""Dota, fulla peiufene!
Tee ja pulmad sügise —
Siis wii oma neiufene
Oma pehme pefasse!""

62.

Juba kui ma karjas käisin
Oli mul üks armuke,
Piigafene walge peaga,
Siniilmist heldeke.

Ei ma piigafesest ütlend,
Et ta armas minule;
Ega piigafene ütlend,
Et ma armas temale.

Teine teise näost näime
Armu naeratelewat,
Teine tundis teise teost,
Et me armsad mõlemad.

Pluſama õie wainult
Noppisin ma temale,
Maugusama marja metsast
Tõi ta jälle minule.

Lendas üle heina liblik,
Püüdsin seda pilguga,
Andsin neiuks, ta jälle
Laskis selle lendama.

Hüppas offil linnufene,
Näitis mulle neiuks,
Lendas kõrgel kull wõi kottas,
Seda näitsin temale.

Tema armjam tallekene
Oli armas mulle ka;
Minu puna pullikesel'
Ratkus hooljast heinu ta.

Ena õpetatud laulud
Õpetas ta minule,
Õfalt kuulnud kaunid jutud
Jutustasin temale.

Punusin ma künkal kõrvi,
Kaitjis karja piigake,
Kirikusse minna mahti
Andsin jälle temale.

Aeg tei otja karjapõlvel',
Aga mitte armule,
Eht küll hüüdis piigakese
Kade ingel taewasse.

63.

Jüri sõitis kõrvi seljas
Üle nurme talule.
"Siu hobu aia külge,
"Tule kallis kambrisse.
""Ei ma lähe eideke,
""Lase tulla Marike!""
Tuli Mari, nägus neiu,
Andis külalisel kätt.
"Laf' ma toon laast heinu,
"Kõrwile ja kaewust wett!"
""Ara mine, eideke,
""Lase minna Marike!""

Läksid kambri kolmekesi,
Istusid seal lauale.

„Luba weidi tallitama

„Külaline, kullake!”

„„Mine peale eideke,

„„Argu mingi Marike!””

Tuli eit ja tõi seal mune
Lauda kattis neiuke.

„Wõta kätte meie leiba,

„Maitse mune kallike!”

„„Ei ma maitse eideke,

„„Koorigu mull' Marike!””

Tuli talw ta tuisf ja lumi,

Tuli Jüri jaaniga.

Söödi, joodi, tralli löödi —

Hõissa Jüri Mariga!

„„Lähme, armas Marike!

„„Jumalaga, eideke!””

64.

K

a mina tahan üht kaasakest

ja, ja kaasakest!

Aga see, kes on laisf, kes on walisf,

kes on hapu ja wana maat,

Kes ajab end täis

Et kummuli läeb —

Sell' ütlen ma: ei!

Kasi, kasi oma teed!

Ja olgu ta toredam mõisnikki,

ja mõisnik ka.

Ra mina tahan üht kaasakest,
ja, ja, kaasakest!
Kes on suur, kellel jõud, kes on wirt,
kes on südikas, kindel, truu,
Kel lahkene meel,
Kel meelitaw keel,
Kel armsam kui kõik
On oma wäike pruut!
Nii olema peab mu kaasake,
mu kaasake.

Taht' saab mu südame kaasake,
ja, ja, kaasake!
Lahke olla ma tahan tall',
Armas olla ja ikka truu.
Tal silita pääd,
Tal jahuta meelt.
Ma leiba tall' teen
Ja teedan tall' leent,
Ja hästi me elame kahekesi,
me kahekesi.

65.

Kadastit kade wõsa
Rahar ja tibe wõsa,
Tihe ja tige wõsa:
Kaswa ja kõrgemaks,
Ülene õigemaks,
Et kui ma neiuga,
Lahkema linnuga,
Sinust lord läbi käin,
Belglikult põgenen,
Sina siis kataksid meid,

Et keegi ei näeks meid.
Kadastik, kade wõja,
Kahar ja kibe wõja,
Tihe ja tige wõja:
Kaswa ja kõrgemaks,
Ülene õigemaks!

66.

Kaugela on minu kaasa,
Wete taga armuke;
Wahel mitu wastastiku
Wee ja kuiwa finnitust.
Wahel meri, järwed, jõed.
Wahel metsad, nõmmed, mäed,
Witu muidu finnitust.

Saa ei mina minema,
Ega tema tulema;
Saa ei kuus teda kuulda,
Teda näha nädalas,
Saa ei aastas tema armu,
Armukaisu audumista,
Sõbra rüppe soendust.

Tuul tall' wiigu terwisida,
Pilwed pitka igada,
Uja teiwad armusida,
Linnud rõõmu sõnumid,
Laened laulid elu päiwi,
Wihma sagnar saadikuida,
Taewas tarfa meeletest.

Wii nii mitu terwist temal',
 Kui on mõtteid minula;
 Wii nii mitu terwist temal',
 Kui on soowi südamel,
 Kui on lehti lepikussa,
 Kui on meerel laenesida,
 Kui on tähti taewassa.

67.

Laugelt sinu afna alla
 Tulin armust aetud
 Sull' üht laulukesta laulma
 Armu õhust kõigutud.

Ei nüüd liigu puude ladwad,
 Ei nüüd hüüa ükski heal,
 Igal pool on hingus, rahu:
 Minu süda rahuta.

Märjaks tehtud sain ma tülles
 Külmaft katestest kastetud,
 Siin saan märjemaks weel tehtud
 Soojest silmapisaraist.

Armu õhk läeb lauludega
 Tuule tiiwul taewa pool':
 Sinu arm ja waim saab unes
 Taewas ühte temaga.

Silmawesi weereb maha,
 Sealtap lilled figiwad:
 Meie arm maa peal ja taewas
 Onnistusi õmblemas.

Arm on imetugew sibe,
Peab üles taewast, maad:
Onnis, et ma ka ses paelas
Läen nüüd lauldes: „Head ööd!“

68.

Kui kallist kodust läksin
Ma kurwalt kaugele,
Siis ütles kase warjus
Null' hella armuke:
„Mii selge kui see hallik
On minu armastus,
Siit käib, küll õhtu õhul
Su järel' igatsus“!

Ma nägin mõnda kaste
Ja mõnda hallikat,
Ma nägin mõnda neidu
Null' naeratelewat:
Ei olnud kask ei hallik
Mii armas ometi,
Ei waatnud mõderas neiu
Mii õrnalt iialgi.

Kui kaugelt jälle koju
Ma rõõmul rändasin
Ja hallikat ja kaste
Ma jälle terwitin:
Kask oli ära kuiwand
Ja hallik mudane
Mu neiu oli läinud
Su teise kaendlasse.

Kui ma wara üles ärkan,
 Hommiku pool' waatan ma,
 Saan uut elu jesi, uut rõõmu
 Tulewale päewale.

Hommi ku pool' koidu puna
 Hakkab armsast hiilgama;
 Hommi ku pool' ärkab päike,
 Sgal' loomal' elu toob.

Hommi ku pool' kēna neiu
 Karja saadab wainule,
 Waatab tõuswa päik'se poole,
 Bahel minu poole ka.

Neiu juuksed päik'se joontel
 Kulla karwa läigimad,
 Neiu huulte õrnal' punal'
 Päik'se jooned andwad suud.

Rägu kujuk, lōo laulab
 Kauni päik'se kiituseks:
 Minu laul, ja aga kõla
 Naabri neiu kiituseks!

Kui metsast hüüdis: „Kuffu!”
 Dis ajas lahti nuppu,
 Siis uinus Anneke,
 Mu elu õnneke.
 Oh mu mõrsjake:
 Ärka ülesse!

Ma küsin kuu kumalt,
Ma küsin koidu punalt:
Kus minu Anneke jne.

Ma küsin päikse palgelt
Ja õuna õitsme walgelt:
Kus minu Anneke jne.

Ma küsin metsa kohalt,
Ma küsin haljalt luhalt:
Kus minu Anneke jne.

Ma küsin roosi ilult
Ja sumeõhtu wilult
Kus minu Anneke jne.

Ma küsin Taaramäelt,
Ma küsin Emajõelt:
Kus minu Anneke jne.

Ma küsin taewa sinalt
Ja ehatähe firalt:
Kus minu Anneke jne.

Maailm, sa kao ära,
Sa kao, rõõmu kära,
Ja ärka ülesse,
Kui ärkab Anneke!
Oh mu mõrsjake,
Ärka ülesse!

71.

Kui päewa mina tööd teen
Siis mõtlen sinu peal',
Kui õõsi mina magan,
Siis näen ma sinust und.

Rui hommikul ma ärkan,
Kes puudub mulle küll siis?
Mul puudub ikka neiu,
Kes laugel ära süit.

72.

Kuule mu palwet, mu piigake,
Astu ja kambrißt, mu armuke!
Tõtta mu sülle, mu tuuise ja,
Mias sind ootan ma armuga.
Üksi siin olen ja õhtu ju pime,
Ohu sees kumab nüüd öoline ime.

„Dota weel, oota, mu peiuks,
Kannata, kannata, kallite!
Iga ja ema weel ülewäl,
Dota weel aias seal pärna all.
Tuleb ju uni neil filmade üle,
Sülle sull' tõttama olen siis wile“.

73.

Kuulge, kulla õed, mu häda,
Mis mu südant surub nüüd.
Ilma peal ei ole seda
Kes mult wõtaks murevõid;
Maha jätnud mind on ta,
Ei ta mind ei armasta.

Mulle naeris sume ilu
Kui ta armu tõutas mull',
Nüüd mu sees on haura wilu,
Igaw õõ on tulekul;
Maha jätnud mind on ta,
Ei ta mind ei armasta.

Kaua 'i hüüa mu heal hale.
Surm ju närib südames;
Pea katab muld mu pale,
Seal siis rahu hingates;
Maha jätnud mind on ta,
Ei ta mind ei armasta.

74.

Laanel oma linnufene,
Kial oma lillefene,
Taewal oma tähefene:
Noorel mehel neiu fene.

Villi õitseb, lindu laulab,
Tähti heledasti paistab:
Õitseb, laulab, paistab neiu,
Õnnes aed, aas, taewas, peiu.

Õra lendab linnufene,
Õra närtfib lillefene,
Taewast kukub tähefene:
Peiule jääb neiu fene.

Läksid metsa perenaine,
 Perenaine, peremees,
 Külalised läksid kaasa,
 Jaan käis wiuliga ees.

Wilja waatas külaline
 Perenaine, peremees.
 Kaer seal kaswis, rufis õitses
 Lilled peenral rohu sees.

Rõõmsad olid külalised,
 Perenaine, peremees.
 Jaan seal mängis, neiud laulsid,
 Perenaesed silmad wees.

Keske kõige targem neiu?
 Ann see targem neiuks.
 Noppis lille, punus pärja
 Andis pärja Jaanile.

Pärg see närtsis Jaani pääs,
 Aga arm ta rinnus tees. . . .
 Suwi läks ja tuli sügis —
 Ann oli naine, Jaan ta mees.

Lõõgustil lendes laulab,
 Ööpil õitswaits oksis hõiskab,
 Rõõgu kujukub kuusikussa,
 Rauge'ella kaasikussa:
 Arion, armsamast ja laulab,
 Arion, kaunimast ja kujukub!

Tuule õhud tasakeste
 Laulwad puude lehti läbi,
 Maru tuuled maratfedes
 Metsa ladwil laulu lõowad:
 Arion, armsamast ja laulad,
 Arion, kaunimast ja kufud!

Bete wiiral laenekesed
 Mängwad, laulwad lõbusaste,
 Bete woodel tõuswad tormid,
 Hüüdwad üliwägewaste:
 Arion, armsamast ja laulad,
 Arion, kaunimast ja kufud!

Sinnu lõbus laulamine,
 Bete woode hüwad wiisid,
 Metsa kena kohamine,
 Kuulda koos kõik sinu heales!
 Arionit küll tänan mina:
 Arion, hästi ela siina!

77.

Lumi on ju ära juland,
 Nurmed, kingud paljad on,
 Rewade on kätte tulnud,
 Lombis krooksub juba konn.

Naerul näoga paistab päike,
 Juba kuulda lõo heal,
 Mõni taimelene wäike
 Tärkab kingu külje peal.

Sula sõudwad lõuna tuuled
 Läbi metsa latwade,
 Doome urwa õrnad huuled
 Alawad ennast laiale.

Ojas hoolsast oowab wesi,
Jookseb jõe ja järwe pool,
Pinnukesed teewad pefi,
Sme nende arm ja hool.

Muud fui minu waene süda
Murest ikka muljutud:
Tõistre Tiiu tegi seda,
Et ma temast põlatud!

Armujumal, ärka üles,
Lase lendu armunool:
Kannan Tiit omas süles,
Siis on hõlbus töö ja hool!

Lumi on ju ära suland,
Nasad, luhad haljad on,
Kena kewade on tulnud:
Tuleks temaga mu õnn!

78.

Maa ja taewa ma
Dõ ja päewaga
Unustan, fui mõtlen sinu peal'
Ja su nime üksi hüüab mu heal.
Lõpeb eha loit,
Ärka üles foit,
Ikka oled minu palme,
Olgu fui wõi olgu talme.

Ime iluga
 Oled nõidund ja
 Mind, et kus ja seijad, taemas näha,
 Kust ja lähed, kustub ära seal eha.
 Minu walgus ja,
 Soe ja elu ka:
 Kus ja läid, seal päewa ilu,
 Kust ja läed, seal ööne wilu.

79.

Maga rahul, minu Mari!
 Lenda unetiibadel
 Sinna, kus on inglifari
 Imemängi mängmifel
 Ilusama ilma riigis
 Õnne orul, rõõmu mäel,
 Kus on noorus närtsimata,
 Elu walgus armu wäel.

Maga rahul, minu Mari!
 Unenäos näe mind ka:
 Lase õnneingli wari
 Minu üle lehwita,
 Rahutuma südamesse
 Rahuingli rahu saada,
 Armuingli armastuses
 Ise minu peale waata.

Ma nägin orus lillekest,
 Mis walge punane.
 Ei feda lille enam näe,
 Sest walu kipub südame, mu waeße südame.
 Oh lilleke, oh lilleke,
 Mil saan, mil saan su õitele,
 Oh lilleke, oh lilleke
 Mil saan su õitele!

Mu lille juure laske mind,
 Niisugust polegi!
 Ta peale nutan pisaraid,
 Ta ette langen põlwili, ma langen põlwili.
 Oh lilleke, oh lilleke,
 Mil saan, mil saan su õitele,
 Oh lilleke, oh lilleke,
 Mil saan su õitele!

Ja kui ma olen surenud
 Ja närtfind lilleke,
 Siis tooge lillekene ka,
 Ma palun, minu hauale, mu juure hauale.
 Oh lilleke, oh lilleke,
 Mil saan, mil saan su õitele,
 Oh lilleke, oh lilleke,
 Mil saan su õitele!

Mina oleks jooksem jõgi,
 Mäejõe woole,
 Kes see läbi kalju murru
 Woolab alla poole;
 Aga üksnes, kui mu neiu
 Väike kala oleks,
 Minu wooltes üles, alla,
 Lahkelt lahkuteleks.

Mina oleks laanemetja
 Jõe äärte peal,
 Tubliste ma tormidega
 Võitleks, heitleks seal;
 Aga üksnes, kui mu neiu
 Linnukene oleks,
 Minu offal rõõmsast laulaks,
 Minus pesiteleks.

Mina oleks mäeharjal
 Linna ware kõrge,
 Minu üksik, igaw põli
 Oleks minul kerge;
 Aga üksnes, kui mu neiu
 Seal üks humal oleks,
 Oma halja offadega
 Mind seal ehiteleks.

Mina oleks urtsükufe
 Väikse oru peidus,
 Vihma jaost samblina,
 Kortsune mu katus;
 Aga üksnes, kui mu neiu
 Minus lõke oleks,
 Minu leel ta väiksel loidaks,
 Örnalt, armsalt põleks.

Mina oleks pilwe rüngas
Mäe ja kõrbe üle,
Mis kui lipp seal lossi harjal
Lehwib ripakile;
Aga üksnes, kui mu neiu
Ohtu eha oleks,
Minu kahmatumal' palgel'
Puna jätendeleks.

82.

Mine sina, kuhu tahad,
Ma jään aga Maarjamaale,
Lehkawasfe lepikusse,
Rahawasfe kaafikusse.

Siin mul tõige armsam olla:
Dotan, kuni küla neiud,
Linalakka linnufesed
Naerdes tõtwad marju nopma.

Noppan omal' ühe neiu,
Maitfen armus antud marju,
Silitan ta jiidijuuksid,
Pigistan ta kääkest pihus.

Mine sina, kuhu tahad,
Aga ma jään Maarjamaale,
Lehkawasfe lepikusse,
Rahawasfe kaafikusse.

Mühisema mere ääres
 Baatan kurwalt kaugele,
 Üle wahuliste woode
 Saarele, kus armuke.

Teda saab ehk neelma meri,
 Katma finni sügavus.
 Hoidku teda taewa wägi,
 Ilma ülem walitsus.

Sõua lahkumine, laene,
 Puhu tasamine tuul!
 Looge teda kodu jälle
 Waitset hällitawal wool!

Need olid mul õndsamad ajad!
 Oh laewuke, lehwita neiut
 Weel minuga laenete teel!
 Meid kiiguta, laewuke wile,
 Siit kaugele ilmamaa otsa!
 Oh laewuke, ole meil häll!

Me sõitsime, sõudsime woostel,
 Seal laenendas, wirwendas wesi
 Ja kalaf'jed kargasid sees.
 Me sõitsime kaasikut kaudu,
 Seal kõndis üks lustilik kari,
 Ta nägu end kujutas wees.

Me sõudsiime lilledes seas,
Seal ladišid pardišed luhas
Ja laulis suur lindude hulk.
Me keerlesim' woolawal pinnal,
Seal solises, wulises oja,
Seal haljendas põõsaste salk.

Me mängsiime mõnufast' paadis
Me naersime nooruse naljas,
Paat hällides edasi käis.
Me laulsiime, lõime ka sarwe,
Ma hoidsin mu armukest kaenlas,
Ta pead minu rinna peal hoi'is.

Need olid mul õnsamad ajad!
Oh neiu, ka heldeste ütle:
Nad olid ka õnsamad mull'!
Siis otfin see laewul'se wälja
Ja istun siis, armuke, kõrwa
Kõik eluaeg feltšiks ma sull'!

85.

Neiu, ennist õõši nägin
Sinust mitu magust und.
Sul mu armu awaldama
Lubas mull' üks õnnis tund.

Sa mu otša waatšid armus
Armua awaldasid ja;
Õnn mul oli ütlemata,
Kõõm mul oli rääkmata.

Imelik armu õnnes
Tahtsin sull' ma anda juud;
Aga pea olin äfist'
Unešt üles ärkanud.

Siis ep õhkasin ma hädas,
Siis mu süda walutas,
Üle palge oli pisar
Pea padjal paisumas.

Rõik mu lootus, ootus tühi,
Usjata mu armastus.
Arm mull' annab ükfi valu,
Ei mult mõeta wiletsus.

Oh, et olen waene ori,
Olen sündin'd fulane!
Oh, et nägus neiu rikas,
Sündin'd talutütrefe!

Oleks see neiu popsi tütar,
Armastaksin teda ka;
Julgest' tohiksin siis minna
Teda omal' kofima.

86.

Nei u puna suukene,
Lahke sini silmale,
Sa mu armas neiukene
Jffa käid mu mõttesse.

Jgam on mul täna õhtu
Sinu juures tahaks ma
Rahetesi lambrikeses
Juttu westa sinuga.

Suulte pääle wajutaksin
Sinu wäikest walget kätt.
Silmameega niisutaksin
Sinu wäikest walget kätt.

Seine järele.

Nieu, täna õhtu sala
 Raugelt kõndsin armuga
 Siia sinu akna alla,
 Sind siin wargsi waatama.

Mõtlesin, ehk saan sind näha,
 Su peal' waata waguši,
 Sinu jutul olla wähe,
 Anda full' ehk musugi.

Hellake, oh armu heida,
 Tule warjust wälja sa!
 Meid, mull' oma nägu näita,
 Wõta siia sammuda!

Kui sa pea wälja pistad,
 Siis kui päike tõuseb mull';
 Kui sa sammud siia tõstad,
 Siis kui Eeden tulekul.

Tõuse üles, helde päike,
 Päike, mina palun sind:
 Lase paista oma läike,
 Eedenisse wõta mind!

Oh ära nuta, neiuse,
 Su filmad ära kuiwata:
 Su oma saan ma hauani,
 Su oma armus olema!

Rui õhtu järel hommiku
Ja talve järel kewade:
Niisamuti ka tulema
Ma tagasi saan tõesti.

Dh ära nuta, neiuke,
Su filmad ära kuiwata:
Ma sinu omaks alati
Jään kõige oma armuga!

89.

Dh neiukene noorefene,
Su ime heldus, iludus,
Su lauluheal, su kõnekõla,
Su mõnus meel, su naeratus:
Need on mind üsna ära teind,
Dh häda, et ma neid ju näind,
Dh noor ja hella neiuke,
Dh hella neiuke!

Sa waatsid kaugelt minu peale,
Rui läksid lehesile ja,
Sa waatsid kaugelt minu peale,
Rui läksid loogu wõttema:
Sa naerataksid heldeste,
Ja punastaksid hellaste,
Dh noor ja hella neiuke,
Dh hella neiuke!

Ei minu meelest jina lähe
Ei päewa ega ööfigi,
Rui kõnnid heinalt kodu poole,
Siis läen sull' wastu alati:

Ma lähen ligi wärawat,
Seal ootan ma sind tulewat,
Oh noor ja hella neiuke,
Oh hella neiuke!

Oh tuleksid ja üksipäini,
Siis ütleks sulle minu suu,
Et armamata armu õhul
Ma otse hull ja meeletu:
Kuid kui sa ütled mulle: „Ja!“
Siis sedamaid saan terweks ma.
Oh noor ja hella neiuke,
Oh hella neiuke!

90.

Oh neiuke, su pelglik pilk,
Su sini-silmadel,
See on kui taewa rõõmu tilk
Mu noorel' südamel.

Kui eila kõndsid kir'ku teel
Seal teiste hulgas sa,
Siis nä'in, et tahtis sinu keel
Üht sõna ütelda.

Mis sõna oleks olnud see,
Mis näitis sinu suu?
Üks armu sõna tõeste,
Ma tean, ei mitte muu.

Oh neiuke, sa nooruke,
Kui olid õitsil sa,
Siis tunda sain ma täieste,
Et sulle armas ma.

Su nägu, ilus neiuke,
Üks elu-raamat see!
Su pill, oh helde piigake,
Üks taewas alati!

Ma loen sellest raamatust
Kas süda fula ful;
Tean, nähes sinu pilgutust,
Mis ilm on tulekul.

Oh mine jälle kirikus',
Sest lust mul lugeda
Ja imelik mul igatsus
Su taewast waadata!

91.

²
Dhtu õhud sõudwad kala
Lepa lehti libistes.
Lustil lassu lööb nüüd kala
Järwe pinna selguses;
Pea jääb ta hingama.
Maga ja
Rahuga,
Helde, ilus neiuke!
Head ööd soowin sinule.

Druft tõuseb õhtu wilu
Udus üles hiljukesi.
Ditsetule hele ilu
Wiksib laugel waguši;
Pea saab ta kustuma.
Maga ja
Rahuga,
Helde, ilus neiuke!
Head ööd soowin sinule.

Jga lind nüüd hingab rahul
Puude laiul latwadel,
Kasemetsa lehtwal lahul
Üks ööpik hüüab weel;
Pea jääb ta uinuma.
Maga sa
Rahuga,
Helde, ilus neiuke!
Head ööd soowin sinule.

Weske filmašt sorab maha
Wesi ifka wileste.
Kaldal pajupõõsa taha
Sirab hallik jõe.
Laul, nii helju hüüa ka:
Maga sa
Rahuga
Helde, ilus neiuke!
Head ööd soowin sinule.

Cha helgib weel nüüd wähe,
Chatäht nii heledašt.
Minu film ei finni lähe,
Ei ta waibu walwamašt;
Kaua weel küll walwab ta.
Maga sa
Rahuga,
Helde, ilus neiuke!
Head ööd soowin sinule.

²
Ditſe aeg on ära lennand,
 Laululinnud ära läind,
 Puud ju lähwad kollendama,
 Lehed maha pudenema,
 Lilled ammu närtſinud.

Ööd on pikad, ööd on pimed,
 Rästet kardab hõbeks külm,
 Tuuled on nii külmad, wilud,
 Warsti närtſind kõiſ ſui ilud, —
 Mitte dītſe ülem õnn.

Neiu, dītſe ülem ilu,
 Sügiſe ei närtſi ta:
 Dītſeb igafugu ilmal,
 Raſwab kangelmalgi külma
 Teiſe aasta dītſe aakſ.

²
Dilme aeg on kätte jõudnud
 Ime hella iluga.
 Kõiſ, miſ kãia wõib ja nãha,
 Lãheb ſeda waatama.

Omaſt kambrist ma ka lãkſin
 Wãlja õilmeid waatama,
 Lãkſin iluſaſſe aeda,
 Kãikſin ümber ükſina.

Seal ma nãgin mõnda neiut
 Naerul nãuga, iluſat,
 Seal ma nãgin mõnda peiut
 Neiu kõrwal kõndiwat.

Nutraks sai mu meel ja mõte,
Lasksin maha murule,
Tõstsin tasakeste heale,
Heli hilju ülesse:

Dilme aeg, sa oled ilus —
Aga üksi sellele,
Kelle kõrwal kõnnib neiu,
Kelle kaendlal armuke.

Dilme aeg, sa oled walus,
Sell, kes kõnnib üksina,
Sell, kes waatab sinu ilu
Ilma armukeseta.

Rui sa jälle kätima tuled,
Helde dilme ajake —
Too siis mulle helde, mahe,
Lahke, naguš neuke.

Sull' siis lahkumine laulan,
Kaunimalt ma kiidan sind.
Siis saab selle aiapinnast
Paradiisi aiapind.

94.

²
Ditsepoiss on rõõmus mees:
Kena kasemetša sees
Njab halli ruunaga
Üle kingu, lageda.

Sõidab kõrtši waliste:
Kallis kõrtšimeheke,
Anna õllut rutuste,
Märga kuiva kurgule!

Sõidab külla kärmeste:
Neiuksene nooreks,
Kas sa uinud aida peal,
Kas sa kallis kambriks seal?

Neiuksene nooreks,
Tule, lähme õitsele:
Õitsemal, kus haljas roht,
Dotab meid üks kena koht.

Kas ki kahin kaunis seal,
Õõpik hiiuab oksa peal:
Seal ma, neiu, ütlen sull',
Et sa oled armas mull'!

Õitsepõis on rõõmus nii,
Sõidab metsa tagasi,
Põulab läbi lepiu:
Armas neiu elagu!

95.

Pääsuke, oh pääsuke,
Põulurikas linnuke!
Piiri-pääri pääsukene,
Kuule minu haled't kõne!
Pääsuke, oh pääsuke,
Põulurikas linnuke!

Kõugel talul on üks põis
Kes mind mullu kaendlas hoi'is;
Mullu õitsemal heina ajal,
Kõhurikka mõsa rajal.
Pääsuke j. n. e.

Poijs mull ütles hellaste :
„Noorik saab suft, neiuke,
Kui on juwi mööda läind,
Sume tööd ma ära teinud!“
Pääsuke j. n. e.

Mööda sõudnud sügise,
Tali pitt ja wihane;
Pulmad jäiwad pidamata,
Weimed jäiwad jagamata
Pääsuke j. n. e.

Jõulu ajal kir'ku teel
Nägin, waene teda weel.
Peiu ütles: „Neiu, looda,
Nelipühil pulma ooda!“
Pääsuke j. n. e.

Piiri-pääri pääsuke,
Tõtta peiu talule!
Pesa tee ta akna üle!
Lenda, linnufene wile!
Pääsuke j. n. e.

Peiu aia teiba pealt
Lase ilust laulu healt!
Hüüa tall' mu igatsust,
Minu jala soowitust!
Pääsuke j. n. e.

Paradiiji rikkal rohul,
 Sinilille õite seas
 Istub Adam, tema süles
 Kaunim, noorem neiuksene.
 Neiu õrna rinda paisus,
 Armu õndsus õhtub kaisus,
 Üle neiu hiilgwa õla
 Läigib, liigub juuste ilu.

Lehkwa lepa okste läbi
 Naerateleb päitse paiste
 Wiigipuude lehtil mäng'des.
 Hõmarik ja koidu puna
 Koowad imehõbehiilgust
 Neiu süüta ihu üle.
 Balsamlised õied kõikwad
 Neiu näo ja kaela külge.

Walge roosi pöösa warjult
 Lendwad wälja walged tuwid,
 Laksutawad õrnalt tiiru
 Armastawa paari ümber,
 Wahel lendwad ligemale,
 Wahel jälle kaugemale,
 Kuni kauni mängi järel
 Istwad Gewa õrna sülle.

Gewa waatab naerates
 Tuwi filmi fädemile,
 Pitsub rinna ligi tuwi,
 Sooja huulte õhu ligi.
 Walge tuwi waotab wähe,
 Puundutab siis nokakese
 Huulte puna paistusele
 Huulte magust mett ta maitseb.

Noorel mehel jeda nâhes
 Lâheb weri kuumaks soontes,
 Waob huulte puna poole,
 Singab imemagust õhku,
 Wâhe Gewa waob ta poole,
 Huul pea tikub huule vastu:
 Tundemata õnn on tuntud,
 Armu magus musu leitud.

97.

Saaniga sõitsin ma sohinal
 Külalt läbi kiirega;
 Ära mu finnas siis kadus seal,
 Lâksin finnast otsima.

Talule sisse ma sammusin;

Wastu tuli neiuks.

"Neiu, kas nägid üht finnast maas?

"Ütle mulle, hellake!"

"Ei ole näinud," ta kostis mull';

"Tahan teistelt küsida."

Neiu mult hâbendes ära lâks;

Pea tuli jälle ta.

"Kûlamees, keegi ju finnast ei näin'd,
 Balun, wõta vastu see!"

Kinda ma wõtsin ja sõitsin sealt,

Sinna jätšin südame.

Sõites sealt läbi siis igakord

Oli minul âpardust:

Rattapulsk kadus wõi kufkus piits,

Jkka leidšin wiivitust. —

"Ja, oh künas mull' talu saab?
Mill wõin tuua armukse?
Neiu mul nägus ja lõbus on,
Tahab pea mehele".

"Rägu tal naerul, tal walge pea,
Silmad helded, finised.
Mõnuslik minij' sest neiu st saab,
Tallitab, mis tarwitsed".

98.

Seal sõidab wile postiwanker
Suurt maanteed mööda murinal,
Ja kellukene kurwal wiisil
Teeb tilla tõlla looga all.

Pois s u s i n , ta ju tõusis öösel,
Ta ohkas kurwalt südamest,
Ja hakkas laulma lahkeist filmist,
Ta laulis neiu filmadest.

Oh finisilmad, finisilmad,
Te piinasite poisikest!
Miks kiskusite, inimesed,
Te südant lahti südamest?

Nüüd olen üksi, mina waene!...
Ja äkki ajas nelja ta!
Ja lõi siis lustil sõidu mängi
Ja pani laulma linduna.

Wenefeelest.

Suvedhtu eha ajal,
 Kui weel sääsed surusid,
 Rahu oli lind'e saajal,
 Raste kattis murusid.

Rõndisin ma lenat rada,
 Kelle ääred õisi täis;
 Neiu nägu awaldada
 Wõttis ühe roosi õis.

Mina astsin roosi ette,
 Ornast armust sunnitud
 Ja siis wõtsin roosi kätte,
 Suisa andsin roosil' suud.

Aga mesilane õel,
 Uinus roosi lehe all;
 Warsti tema walus nõi
 Seisis huules sügawal.

Kesje teab kas mesilane
 Head wõi santi sõna tõi?
 Mesilane, tigidane,
 Otsata ta ohtu löi.

Ei weel terwed olnud huuled
 Nõelumise haiguselt,
 Sõnumid ju tõiwad tuuled
 Neiu armu leiguselt.

Siis ep paistetas mu süda
 Gullem huule nõeluselt;
 Märts'ma hakkas elu ida
 Inimeste õeluselt.

100.

Talutütar tuwike,
 Kaunis kodukanake,
 Lenda üle aia ja:
 Põõsikus sind ootan ma!

Ei siin ükski linnuke
 Pesitele põõsasse:
 Oleme siin kahekesi,
 Käs ju kena kewade.

Tali oli piff ja külm,
 Harwa nägi sind mu film:
 Tule siia kewadel,
 Roju wiin sind sügisel!

101.

Tua taga ua õied,
 Mida taga erne õied,
 Murmel ruffilille õied,
 Viimikul on lina õied,
 Mäel on maasikmarja õied,
 Mias hella roosi õied,
 Rambris õitseb neiufene,
 Talutütar taimetene.

Neiu uhkem ua õiest,
 Ehtisem ja erne õiest,
 Lahkem ruffilille õiest,
 Lõbusam ja lina õiest,
 Armsam maasikmarja õiest,
 Rõõmsam hella roosi õiest —
 Itle, kunas kofku saame?
 Millal tohin teile tulla?

Beiutene poisikene,
Ära tule päewa ajal,
Tule õhtu-hõlma varjul!
Ära tule teeda mööda,
Tule, armas, aeda mööda!
Karga üle kapsta aia,
Ästu läbi marja aia
Sinna suure saare alla!

Ütlen teistele: „Olen haige,
Lähen wälja lahutama!“
Jsa ütleb: „Mis sul wiga?“
Ema hüüab: „Mis sul häda?“
Mina wastan: „Pea walu,
Pea walu, hamba walu,
Kõigis luus ja lihas walu;
Waja weidi jalutada!“

Lähen aeda, kõnnin aias,
Pööran sammud sinna tänna,
Wiimaks suure saare poole,
Hüppan sinu rinna na'ale,
Sinu sooje sõnu kuulma. —
Olen aias ära käinud,
Siis kõik walu ära wõetud;
Ästun tuppä — olen terve.

102.

Tule ju sa kodu, kallis kaugelt maalt,
Jga mul siin oodata sind.
Kuuleks ma veel sinu kõnet sagedalt,
Kannaks sind veel kodupind.

Üksinda heljub nüüd õues mu heal,
Metsas ja wainul, mägede peal.
Metsad ja wainud ka ootamadgi
Armuke sind tagasi.

Mullu kui siin wainul, metsas kõndsime.
Jlus küll siis õitses kõik ma.
Õnaste siis laulis õhus looke,
Hällides seal hõiskas ta.
Hõiskama hõikas meid kukulind puul,
Kaugele kandis laulu healt tuul.
Üksinda laulan nüüd halesse ma.
Armuke ju tule sa.

103.

..
Üksinda armastan
Jaanike sind.
Tuhat kord terwitan
Jaanike sind.
Mõteldes sinu peal
Walwanud olen ma
Mõne õõ uneta,
Jaanike ae!

Läksid sa mere peal',
Jaanike ae!
Hüüdis mu hale heal:
Jaanike ae!
Meri on armuta,
Ära sa merele
Uju end armuke,
Jaanike ae!

Kosjas küll käiti mul,
Jaanike ae!
Aga ma jäin full',
Jaanike ae!
Kosigu teisi nad!
Sinule üksinda
Lähem ma lustiga,
Jaanike ae!

104.

Waat oru sees wesi
Seal lõgiseb ta.
Jõe kaldal, seal kõnnib
üks neiu ka, la la jne.

Ja jõi see jookseb
Nii jõudsasti seal.
Sind armastab neiu
Mu süda, mu meel.

Küll olen full' ütlen'd:
Ma armastan sind.
Aga sina, ei ütlen'd,
Et armastad mind.

See surub mu südant,
See murrab mu meelt.
Armule sõnale peasta,
Oh neiu, su keelt!

Ma tean, su süda
Ei armule külm;
Seal paistab üks rõõmu
Ja helduse ilm.

Sa aga teed nalja.
Mu Anneke, ae!
Kas mu süda ei tunne,
Mu filmad ei näe?

105.

"**L**õisfa, pois, ja wõta naene!"
Hüüdis mulle külavana,
Halli peaga onufene.
Mina kuulsin, kostsin wastu:
Kulla, kuku, onufene,
Kuhu panen noore naese,
Kuhu armsama asendan?
Ei mul pole koda, maja,
Kus wõin seada sängikese;
Ei mul pole maad, ei põldu,
Kuhu külwan ruffid, odrad;
Ei mul pole niitu, aasu,
Kust saaks heinu lambale,
Rohtu läpfilemale;
Ei mul pole sohihobust,
Kellega sõidaksin kosjule.
Olen ikka teiste ori,
Teenin ikka peremehi
Wõera talu wäljadel,
Wõera küla nurmedel.
Küll on külas neidusid,
Hoolsaid orjalapsukesi,
Sirgeid sulase tütterid,
Keda wõiks tuua kodukanaks,
Suu juures juigutada,
Soojas kaenlas kaisutada.

Aga paraku, paife,
Kulla küla wanake:
Üksinda pean puhkama,
Kurwalt uinuma üksinda!

106.

Istun kuulsas Leipski linnas
Wäitse, kitsa kambri sees,
Mõtted on mul ikka winnas,
Rändmas rahwa radades.

Lendwad läbi maad ja mered,
Waatwad waba rahwusi,
Waatwad ka, kas Eesti pered
Näitwad üles wahwusi.

Wesi tifub mulle silma,
Kui ma mõtlen elawalt,
Eesti ennemuistest ilma
Silmitsedes sügawalt.

Aga kui ma jälle kuulen
Ärkamise sõnumeid,
Siis ma hõiskan, laulan, luulen,
Walan rõõmu pisaraid.

Wõeralt maalt ma pärga püüan
Hamaale punuda,
Iga päew ma palwes hüüan:
Ela, armas Gestimaa!

107.

Istun laua ääres,
 Mötlen järele:
 Kuis on ilmas elul
 Mehel üksikul;
 Ei ole tublil mehel
 Armast noorikut;
 Ei ole tublil mehel
 Truuit sõpra ka;
 Ei ole raha, wara,
 Sooja nurfagi;
 Ei ole atra, äket
 Ega hobust ka!
 Ühes waesusega
 Jättis isake
 Mulle ainsa ande:
 Mehilise jõuu.
 Ribe häda sunnil
 Olen sedagi
 Ara kulutanud
 Teiste tuluks ma.
 Istun laua ääres,
 Mötlen järele.
 Kuis on ilmas elu
 Mehel üksikul?

108.

Kewadine ilu õitses,
 Neiu ilu õitses ka.
 Kewadine ilu läinud,
 Neiu ilul' otša teinud
 Surm, see ilu rikkujä.

Kemadine ilu hakkas
Jälle uuesti õitsema.
Neiu ilu haura wilus,
Närtsinud see õis nii ilus,
Seftap leina laulan ma.

Matu nüüd üffi olen,
Kõnnin kurwa meelega.
Oh mil tulewad need ajad,
Kus ma pärin taewamajad,
Näen jää, armuke, sind ka!

109.

Kemadise õhtu ilul,
Kui weel päike pilwe pilul
Oma fuldest nägu näitis,
Kõõmuga kõik hinged täitis

Kõndis noormees järwe ääres,
Kahwatus ta näos noores,
Järw, see oli peegli puhas,
Kallad lõiwad sulpsu luhas.

"Oh et uppusid sa ära,
Minu kõige kallim wara!
Oh et närtsinud su palged,
Chapunad, lumivalged!"

Noormees hüüdis, lepit helkis,
Tähed hiilgsid taewa telgis.
Õopik tundis tema häda,
Avaldeles laulus jeda.

Jälle noormees hüüdis mures,
Hinge ahastuses suures:
"Näita oma naerul nägu,
Sündku weel see armutegu!"

Näfineitji naerul näoga,
Nii kui Mari, walge peaga,
Jstus üles wete peale,
Tõstis hilju helde heale:

"Tule, peig, find kaisus kannan,
Sellas ihas suud full' annan!"
Kaldalt kargas tema kaela
Moormees, wajus wete alla.

Wete wood, mis laenetasid,
Warsti ära wirwendasid;
Kohkund ööpik laulu tõstis,
Tähtesira taewast paistis.

Iga kewadisel ilul,
Sitsme ajal, õhtuwilul,
Ööpik healt seal tõstab helgil,
Tähed hiilgwad taewa telgil.

110.

Kui mu kallist isa talu
Jumalaga jätsin ma,
Tundis minu süda walu
Mis ei wõi ma ütelda.

Wärawalt ma üle wälja
Sõitsin wenna saatusel,
Sõitsin üle nurme selja,
Kust weel kodu nähtawal.

Wend mull' ütles: "Ära nuta,
Ära enam kaeba nii!"
Mina wastu: "Ära rutta,
Siit näen kodu wiimati."

""Soia hobust sinni wäha,
Lai mind waad'ta tagasi,
Eht ei saa ma enam näha
Iha talu iialgi.""

""Jumalaga isa maja,
Nurm ja niit ja karjamaa!
Taewas anna mis teil waja,
Jumal küll teid õnnista!""

111.

Kurb siin kaugel on mu süda, meel,
Kaua pean wiibima siin weel?
Mu sõbrad käiwad alati.
Lustil lauldes kodu tagasi:
Ei ma waene kodu minna saa,
Kaugel mu kallis kodune maa.

Rõrged pilwed käiwad kärmeste,
Pennul läbi päikse läikwuse;
Minu kodu a'ab neid igatsus
Waat'ma kuis seal ditseb iludus:
Ei ma waene kodu minna saa,
Kaugel mu kallis kodune maa.

Püha päike taewa kuningas!
Walitseja ilmas ilusas,
Laota hiilgwaid jooni laiale
Kodu dite üle soojaste!
Ei ma waene kodu minna saa,
Kaugel mu kallis kodune maa.

Wiige wihma, pilwed wiledad,
Niisutage minu isamaad!
Päike, wõsu, metsu õnnista,
Kelles enne karja laitsin ma!
Ei maa waene kodu minna saa,
Kaugel mu kallis kodune maa.

112.

Laulis, laulis linnufene,
Jäi siis jälle waiki.
Kõõmu, mis mu süda tundis,
Unustas ta pea.

Miks sa, laululinnufene,
Laulu lõpetasid?
Kuidas said sa, tutwaks, süda,
Musta muredega?

Oh! oh! laululinnufese
Lapsid ära tuisud.
Dubli mehe mürdsid maha
Hõelad laimamised.

Oleks lendand linnufene
Sinimere äärde!
Oleks põgend poisikene
Sügawaſse metsa!

Merel wooled mühisewad,
Aga mitte tuisud;
Metsas kiskjad metsalised,
Mitte inimesi.

Ega laened lindu kiusa
Nagu tigid tuisud;
Metsaloom nii meest ei kiusa
Nagu inimene.

113.

Mäelt tähtis taewast waatab
Orn neiu alla sealt,
Kuis kõnnin ilma orus
Ja tõstan kurba healt.

See neiu oli minu
Weel mullu heinamaal;
Meid kattis wõsa wilu
Seal õndsal õitsemaal.

See neiu närtsis ära,
Kui tuli sügise,
Kui kolletasid lehed
Ja wait jäi linnuke.

Oh waata mäelt alla
Mu peale heldeste!
Ja sooja surwet kalla
Mu mure talwesse!

114.

Miks nii mures minu süda,
Miks nii kurb on minu meel?
Meel on kurb ja mures süda,
Et ma kaugel kodust weel.

Tali külm ja kuri läheb,
Kätte tuleb kewade;
Sumi soe ja sume läheb,
Kätte jõuab sügise.

Tuleb kewade aeg kätte:
Tooming tõttab lehile,
Kaasik lehtel lehmiteleb,
Kuuksel kaswab kääbik.

Tuleb sügise aeg kätte
Tõttwad lehed toomingust,
Kasest lehed kahanewad,
Käbi kukub kuusikust.

Aga mult ei kurbtus kao,
Tsamaale igatsus,
Ei mult muret ära murra
Wõõra rahwa iludus.

Wõõral maal on uhked linnad
Külalad kenad, ilusad,
Wõõral maal on laiad jõed,
Mäed märka kõrgemad.

Aga minu isa kodu,
Isa tare, kambrike,
Wäike küla, kink ja oja —
Armsamad nad minule.

115.

Mina seisjan mäe otsas
Kohiseva metsa sees,
Pilmwed sõudwad minu üle
Pihuwihma pisardes.

Läbi halli wihmaudu
Orus kaunil tinkudel
Näen nägusama küla
Ditsmas oja kalda eel.

Kirikukell kõrgelt kõmab,
Metsad wastu kostawad;
Üht, kes elanud seal külas,
Sõbrad hauda saadawad.

Enimene elab, õitseb,
Tema ilu otja läeb
Saunamehest kuningani:
Mäe ja oru ilu jääb.

Sellel mäel, õitswas orus
Glakfin küll ifka ma,
Ja kui waim must lendes lahkeb,
Jgawest siin hingaks ka.

116.

Mina waene leske naene!
Ära mind mu toast aeti,
Toa seesta, toa eesta,
Wärawasta, wainulta.

Nõnda waene leske naene
Kui see wäli aiata,
Kus tõik lambad sisse laosid,
Kari sisse kalluteleb.

Nõnda halwa orjafene
Kui see tuba katufeta:
Wihmad peale wibuwad,
Sajud peale sajawad.

Minu isa aias kaswis
 Rõrge kahar kasepuu,
 Tema laia okste warjul
 Sonis õnnist und mu suu.

Murul tema tüwe ümber
 Wennaga jääl mängsin ma,
 Suwe ilu loojal' laulsin,
 Wastu helkis wõsamaa.

Tuli isa põllult koju,
 Kaunist kasest mööda käis,
 Meid siis nähes tema nägu
 Oli armu, rõõmu täis.

Ja kui poisj sai poisikesest,
 Ühte neidu seal ma näin;
 Kena neiu kõrwal istsin,
 Tema palgilt armu jōin.

Kahar kask, see raidi maha;
 Wend ja isa mulla all;
 Neiu, külamehe naene;
 Mina ise, wõeral maal.

Rõik on läind! Need ajad aga
 Ei läe meelest iialgi.
 Kuldsed päewad, hõbeajad,
 Tulge, tulge tagasi!

Oh ma waene
 Ära põlgtud lapsukene!
 Wanemad on muldn läind,
 Sugulastel olen käinud,
 Kuid ma koormaks kõigile.

Mul on häda,
 Aga kes jee usub seda?
 Sest kes hoolt mu eest peaks kandma,
 Ihul', hingel' toidust andma?
 Oh et furnud wanemad!

Jsa taewas,
 Ole abiks mulle waewas!
 Sinu peale mina loodan,
 Usus abi sult ma ootan:
 Kuule oma lapse healt!

Oh mu hella eidekene,
 Wara waosid hauda!
 Sinu lahtet naerul nägu
 Ei saa näha ma.
 Südames mul walu,
 Silmis pisar paisub,
 Rahwatand mu nägu,
 Nutust nõrk ju maa.
 Sinuta mu elu
 Kibe mõru on,
 Sinuta maailma ilu
 Paistab halesse.

Kes mull' waesel kogub weimi,
 Kes mind ehiteleb,
 Kui ma astun altarile
 Peiu kõrmale?
 Wõeras kogub weimi,
 Wõeras küla naene;
 Wõeras ehiteleb,
 Saadab sajale;
 Küla mind küll õppeb,
 Küla õppus külmi;
 Eide õppus mulle puudub,
 Eide juhatus.

Oh mu hella eidekene,
 Wara waosid hauda!
 Sinu lahket naerul nägu
 Ei sa näha ma.
 Oh et minu armu,
 Oh et minu ilu,
 Oh et minu peigu
 Ei näe eideke!
 Waata mäelt alla
 Hella eideke:
 Oma noort ja armast tütar
 Heldest õnnista!

120.

³
 Ohtul istun ainuüksi
 Kambri kurti seinte keskel,
 Lambi waike löke loidab
 Jga õhtu ühte wiisi,
 Kellukene tiksub seinal
 Ühte wiisi.

Oleks rahul, ei saa olla,
Mõtteleks mõnda, pole püü:
Uulitsal üks hõiskamine,
Rahwa hulga rändamine,
Ratta rabin, kabja kabin
Rööwib rahu.

Endsed õhtud Gesti pinnal
Kodus kallimate keskel
Ditsetulel, peeruwalgel,
Iga õhtu ise wiisi:
Oh kuis olid õndsad nemad,
Rahust rikkad!

121.

Oli kaas mul tullesfagi,
Aga mitte minnesfagi:
Noorelt magama ta läinud,
Klusalta allailma.

Kaasa wiidi uksest wälja,
Armud läksid aknast wälja;
Kaasa wiidi teeda mööda,
Armud läksid aeda mööda.

Kaasa hauda pannetie,
Armud alla heidetie:
Üksina jäin ma järele
Haua ääre nuttemaie!

Siin ma istu, siin ma ife,
 Siin ma nõrgu, siin nõrenda.
 Siin ma muretse, siin murdu
 Siin ma kaldu, siin kahetse.

Siia tiigi tekkunewe,
 Siia hallika asuwe,
 Jõe kääru kääme kofku
 Oja otfa joosewe.

Küll saab küla karja jumma,
 Jumma walla warstele
 Minu waese filma wetta,
 Silma wetta sõ'äme werd.

Kee mu näie, see mu näide,
 Kee mu tuusi, see kõnele:
 Näe kus ifeb neiu noori,
 Kahetseleb kaalusfid!

Mina kuule, koste jälle:
 Ei ma ife helmesfid,
 Muretse ka musta ruffa,
 Kahetsegi kaalusfid.

Mina ife oma esat,
 Oma emat ife ma.
 Oma kallist kandajata,
 Ladust latse hoidejat.

Gladen saab helme-kõrra
 Raala-konna kaswaen:
 Gladen ei saa ma esat',
 Ega emat eladen.

Ale eha ilu sirab
 Gele eha täheke.
 Minu weli nārbis noorelt,
 Anti wara hauale.

Lehekuul mets lehitseles,
 Rohtu tārkas rohkest' maa;
 Saigeks jäi mu helde weli,
 Wõitles suisa surmaga.

Üksi kurb ma käisin karjas,
 Oja ääres nutsin ma;
 Aga filmapiiste ojad
 Ei mõind welle aidata.

Weli kirstus hauda kanti,
 Järel' jäin ma leinama,
 Kuusik leinas, kaasik kaebas,
 Kaebama jäi karjama.

Kari waatas kurbalt ümber,
 Kuhu jäenud karjane,
 Küla noorus oli norgus,
 Leina laulis linnuke.

Kewade sai jälle kätte,
 Mets läks jälle lehile;
 Wõsa tārkas, idu ärkas —
 Aga ei mu welleke.

Gele eha tähekene,
 Tereta mu welle sa!
 Ütle, et ta minu meeles
 Ikka armas otsata.

Koollast wara hommiku
 Kui need päikse jooned
 Tõuswad üle mäe ja soo,
 Aan ma karja metsa.

Raugelt kägu teretab
 Mind ja hüüab ööpik.
 Kõik see linde hulk mind aab
 Lustilikult laulma.

Kastetilgad kõigumad
 Hülgdes heinakörtel,
 Salatuuled sõnamad
 Dite lehke kandes.

Kari rohkel rohul sõõb,
 Magab murul wahel,
 Krants mul teda kofku lõõb,
 Kui ta lähneb laial'.

Pruukosti ma wälja toon
 Kotist mätta peale,
 Sõõn ja piima lähkrift joon,
 Wett ka hallikasta.

Dite õrnal tippudel
 Liblikuksed tantswad,
 Draw hüppab oksadel,
 Ma ka tantsin, hüppan.

Nõnda elan rõõmsaste
 Kuni kiini aeg,
 Siis aan karja wilusje,
 Ise suplemaie.

Kallis karjalapse põli,
 Kallim kõigest põlvedest!
 Nagu pähä püha oli
 Aaronile walati:
 Nõnda sajab sala kaste
 Üle kõigi karjalaste.

Nagu Taamet kaunis fooris
 Laskis tõusta laulu healt,
 Nõnda hüüdwad offis nooris
 Linnukesed siit ja sealt:
 Nende kaafas tõstab heale
 Karjanegi taewa poole.

Kasteheina kõrrest helkiwad
 Kastepärliid ilusad,
 Kulla, hõbe wiisi hiilgwad,
 Päewa paistel läigiwad:
 Karjapoissi rõõmustawad,
 Öndsuft südamesse saatwad.

Glufamad lillekesed
 Nagu Saalomoni süid,
 Burpurpunasemad põsed
 Täitwad loimi, lepikuid:
 Karjalaste peadel pärjad,
 Kätel kirjud merehärjad.

Wiirukit nad wiiwad taewa
 Oma õitswaist õilmetest,
 Nende lehkawasse laewa
 Panewad nad palwekest:
 Saatwad sinna, kus on Looja,
 Arapeastja, õnnetooja.

Kena kesianurme kessel
 Kõnnib karjapoisi,ke,
 Kõnnib lambakarja ümber,
 Hoiab lambaid hoolfaste.

Rahul lambad rohtu maitswad,
 Talled kõrwal tantsiwad,
 Vinnud ümberkeeru laulwad,
 Lilled läigitawad maad.

Lõo hõiskab õite õhul
 Keerutelles kõrgel;
 Lõo lõõrituse jekka
 Kõlab ka nüüd karjane. —

Tuule tuhin hakkab tõusma
 Pilwed paksuks paisuma, —
 Jkka ligemalle lendwad —
 Wihm ju walab walguga. —

Karjapois ei enam hõiska,
 Lõõke ei laulagi,
 Lambakari kogub kofku,
 Talled jääwad waguusi.

Karjapois, nii aja tuuled,
 Aja tormid tulewad, —
 Ära rõõmu, ära noorust
 Wiledaste wiivad nad! —

Pisike tümin kõmab kangel';
 Sadu sõitnud kaugele;
 Päike paistab wihma tilku
 Rohu ladmul lahkeste.

Laiali läeb lambakari,
Jälle laulab lõoke;
Kõik nüüd kosub kaunimine,
Jälle hõiskab karjane."

Hõiska, hella poisikene,
Kasupõlvel kasinal!
Mõni kurbdus, mõni mure
Tuleb põlvel tulewal.

127.

Magus Mai on jälle tulnud
Meile kena kuneaga,
Tinnud, lilled ligi toonud.
Ghtes dielooriga.

Oh kes oskab Maie mõnu
Hästi üles rääkida?
Kes see mõistab Maie andeid
Baremini pruukida?

Kirfuherra, kõstriijand,
Maie rõõmust ilma nad:
Ribedasti kirjutama
Kitsas lambris peavad.

Beenikene linnaherra
Jäab ka Maie musuta:
Kivimajas kuumas elab
Ilma Maie iluta.

Künnipois näeb üksi kaugele
Maie ilu igapäew,
Siiski juud ei saa tall' anda,
Teda süüb töö ja waew.

Karjapoiss käib üffipäini
Maie kaasas mahedast,
Näeb Maie naerul nägu,
Kui ta waatab lahedast.

Karjapoisi põli parem
Mõnest miljonäärast veel:
Ta käib Maie kae kõrwal
Snnnerikkalt päewal, ööl.

128.

Ma olen karjapoisike
Ja waatan mäelt kaugele:
Siit näen ma palju talusid
Ja kirikute tornisid,
Ma karjapoisikene.

Siit waatan mina metsa peal',
Kust kõlab kaunis linde heal,
Siit waatan üle heinamaa
Ja üle nurme, nõmmemaa,
Ma karjapoisikene.

Küll uhke on siin ülewal,
Kui sõuab tuul siit tuhinal:
Las' tuul küll kõwast lõõtsuda,
Ma laulan ikka rõõmuga,
Ma karjapoisikene.

Kui mustaks läheb taewa tell
Ja wihma kahab, kargib wälf,
Siis hüüan ma: „Wälf puutmata
Mu isa maja jäta sa!”
Ma karjapoisikene.

Rui furi maailm igal pool
Mind ähwardaks kui piffenool,
Siis hüüan wastu waljuste,
Mind, kurjus, jäta rahule!
Ma karjapoisiene.

129.

Siin on rikas rohumaa,
Aage siia karjad!
Lõbus linde laulu kuulda,
Plus ise hõiskta, laulda:
Magusad siin marjad!

Mõnus siin on maelda,
Mängi igal mängil!
Laf' siin härjad puskelewad,
Laf' siin koerad purelewad:
Meie samblasängil!

Iga põlwe rahwa seas
Meie põli muldne!
Siiski läis ka Taawet karjas,
Aga pärast pead tal warjas
Kuningakroon fuldne!

Hoidkem karja hoolega,
See on meie kodus!
Wanemad siis meid veel tiitwad,
Karja juures rõõmul wiitwad,
Kui on moona kodus!

Üles, üles! hüüab ööpik,
 Bastu kostab waljust lepit:
 Tõuske üles, karjapoisid,
 Zuba laulwad linde koorid!

Üles, üles! kufub kägu.
 Zuba oma kuldast nägu
 Näitab päike metsa taga,
 Ilm on waik ja selge, waga.

Üles! Kõik mu karja sõbrad,
 Naine metsa lambad, tõprad;
 Küla karjad healt ju teewad,
 Karjapoisid järwe lõowad.

Naine jõoma wõõsa karjad,
 Jse lähme mäele: Marjad
 Maitsewad seal magusaste,
 Üle on ju läinud kaste.

Warsti hakkab palawaste
 Päike paistma, wäledasti
 Hakkawad siis jooksuma kiini
 Lehmad, teewad jalgel' pinni.

Lõome lusti weel on aega,
 Loome lutsu jõel paega
 Punume ka pärgi lillast,
 Pea lahume sest killast.

Bulgaria õitsmas orus
 Olin maas ma üksinda :
 Sügaw haav mul auras rinnus,
 Minu werd jõi wõeras maa.

Minu kõrwal kalju kallas,
 Päike kalju põletas,
 Päikse tuli, walu tuli :
 Juba olin suremas.

Tulid orgu haigekandjad,
 Teist leiti, kanneti,
 Nende haawu warest pesti :
 Mind, oh! järel jäeti.

Waata, siis üks linnufene
 Hüppas, laulis oksa peal.
 Wõeras lindu, sinisüba,
 Raunist kostis sinu heal!

Sinisüba wõerast lindu
 Tuldi kuulma, püüdema :
 Sind läks lendu, mind sealt leiti,
 Kui ju wõitlin surmaga.

Aga wõeras linnufene,
 Kus sa lendad, laulad nüüd ?
 Andku Dooja sulle abi,
 Kui su poegil hädahüüd!

Koidu heli
 Täna tood mul surma valu.
 Sõatrummid warsti hüüdwad,
 Kuulid meeste elu püüdwad,
 Tap'wad sõpru wõi ka mind.

Pea mõeldud
 On kõik rõõmustus meilt wõetud;
 Gila sõitsin uhkest' mina,
 Täna rindu lastas tina,
 Homme külma haua sees.

Oh kui wara
 Raob iludus meist ära;
 Riidad ja küll oma palgeid
 Purpurpuna'id piimawalgeid,
 Oh need roosid närtsinwad!

Sündku nõnda
 Mull' kui Jumal tahab läända.
 Julgeste nüüd lähen jotta,
 Ja kui surm mind tahab wotta,
 Sureb wapper sõamees.

133.

Kui keiser kutsus jotta,
 Meid käseb mõegad wotta,
 Siis tõtta tahame
 Ja waljust hüüame:
 Hurraa, hurraa, hurraa!

Rui waenlane on wägen,
Siis meie mdek on tegew
Ja jõudu kätel küll
Ja julgust südamil.
Hurraa, hurra, hurra!

Ei jäta waenu maha,
Ta rahu anda taha,
Siis ostkem odaga
Uut rahu werega!
Hurraa, hurraa, hurraa!

Meil prii ja rõõmus süda,
Ja wabaduse ida
Kõik kosutageme,
Siis hästi kosume.
Hurraa, hurraa, hurraa!

Me tahame nii ikka
Truud olla riigi rikka
Head liikmed, ustawad
Kõik keisri alamad!
Hurraa, hurraa, hurraa!

134.

Laste lipud lehwitada,
Mõegad, teed meil raiuge!
Jumal juhib mõidu raha,
Wäriße ja, waenlane!

Wägi marsib, fasa! ajab,
Mõegad, odad wälguwad,
Sõja kassusona fajas,
Sammud kõigutawad maad.

Jäta püha lääne pinda,
Waenlane, siin näed meest!
Kõju poole kääna rinda
Kättemaksja meeste eest!

Wandugeme püha wannet,
Wene mehed, wanduge:
Jäamaad, me Looja annet,
Hoidkem ikka wapraste!

Jooksku higi, jooksku weri:
Andgem waenlasele tuld!
Waba olgu Läänemeri,
Waba Eesti muld, ja kuld!

135.

Mul' oli üks hea sõber,
Ei paremat ma jaa,
Ei mõinud ta mind jätta;
Kui trummid hüüdsid sõtta
Mu kõrwas sõdis ta.

Üks kuul seal tuli lend'es:
Kas mulle ehk kas sull' ?
See temale on tõtnud,
Surm teda minult mõtnud;
Oh oleks tuln'd ka mull!

Ta tahtis kätt mul anda,
"Ei kätt mõi anda ma."
Püüs seisib sihil filmas:
"Oh jää ka teises ilmas
Mull' truult sõbraks sa."

Müüd lahkun ära isamaalt
Ja isamaja varju alt,
Pea wõõral' maale minema
Ja saan seal wõõras olema.

Jää Jumalaga, isa sa,
Sull' ütlen tänu otsata,
Et oled poega õpetan'd
Ja meheks teda kaswatan'd.

Jää Jumalaga, emake,
Kes armastad mind heldeste!
Sult lahkun mina silmawees,
Su õpust hoian südames.

Müüd Jumalaga, õeke,
Sind armastan ma hellaste!
Oh ära nuta ärdaste,
Sa rõhud minu südame!

Ja sina, minu neiuke,
Mu ilus hella õieke!
Müüd sinust saan ma lahut'ud
Ja püüsi külge laulat'ud.

Jää Jumalaga, kallis wend!
Oh, ära kurwasta nii end!
Mees peab sõtta sammuma
Ja isamaa eest wõitlema.

Müüd jätke järel' hale nutt,
Mind hõikab käst, mul kibe rutt.
Mull julgus juurdleb südames
Ja kaswab üles kanguses.

Nüüd Jumalaga, majake,
Kus hoidis mind mu eideke,
Ja muru, kus ma mängisin,
Ja aed, kus puid ma istutin!

Jää Jumalaga, heinamaa,
Ja karjamaa, nurm niiduga,
Ja mets, kus laululind'ega
Ma tõitsin heale huikama.

Nüüd Jumalaga, orud, mäed,
Ja selged ojad, järwed, jõed,
Kus olen sõudnud, ujunud
Ja mõnda kala püüdenud.

Ja sinul, minu kõrwike!
Ma soovin termist lahkeste!
Me truust' tööd küll tegime,
Nüüd haledaste lahkume.

Jää Jumalaga, kirik ja,
Ja kallis koolimaja ka!
Teid igawest' saan tänama
Ja armsast' meeles pidama.

Sa wana tuttav furnuaid,
Ei tea, kas saad minu luid!
Oh lahingisse langen ma
Saan maetud laugel kaebmata.

Ma tõstan peast kübara,
Sind taewa isa palun ma:
Oh kaitse kodu wägewast'
Ja iga sõpra, sugulast!

A üüd ma lähen wõeral' maale
 Wäga kurwa meelega,
 Kõik, kes olete mul armsad
 Pean jätma maha ma.

Kurwastus mind rängast' rõhub,
 Süda tahab lõhkeda
 Walu pärast, filmawesi
 Woolab ilma otjata.

Aga mis võib sinna teha!
 Mind ju hõikab isamaa,
 Meie armas, kallis Keiser
 Teiste seltsis sõdima.

Ehk ma teist küll kaugel olen,
 Saan teid näha ehk ei saa,
 Siiski ikka saawad mõtted
 Teie juures olema.

Taewa isa sõna kuulda
 Tahan igal ajal ma,
 Ennast tema hooleks anda,
 Tehku nii, kui tunneb ta.

Rui te iial palwet teete,
 Paluge ka minu eest,
 Et mind Jumal ikka kaitseks,
 Tooks mind kodu sõa seest.

Täna siin weel oleme,
 Homme ära läheme.
 Meie peame rändma,
 Ära kaugel' kõndma.

Maha jätam' wanemad,
 Kes meid järel' nutavad,
 Maha õe ja wenna,
 Maha neiu kena.

Ärge kallid kaebage,
 Ega nutke ärdaste!
 Kuhu ka ma lähan
 Armast'a teid tahan.

Iga tuule dhufe
 Terwist toob teil' hellaste,
 Terwist päitselt saadan,
 Mõtteis te peal' waadan.

Peaksin ehk wara ka,
 Lahingisse langema,
 On surm minu huulil,
 Terwist saadan tuulil.

Ärge nutke ärdaste,
 Taewa isa paluge!
 Küll siis kumab eha,
 Will saan kodu näha.

J. Adamson'ile.

Ara murdu, muretse,
 Ara kaldu, kahetse,
 Sõber, head ikka tee,
 Priiust, õigust igatse!

Waata, lume koorma all
 Talwe külmal kangemal
 Dras peab ootama,
 Kewadel läeb kofuma!

Pärašt piſje müriſinat,
 Pärašt wiſhma — waata maad:
 Enam ta weel haſjendab,
 Rohkemaste rohtu aab.

Pärašt waenu, wõitlemiſt,
 Pärašt werewalamiſt
 Rahu on weel maguſam,
 Töö weel taga tuluſam.

Sõber, head ſeemet ſa
 Külwa! Rahul kannata:
 Küll ta haſſab iduma,
 Wilja kandma kaſuga.

Dr. Kreutzwaldi 70. sünnipäewaks 14. Detsembris 1873.

Argake!" Sa hüüdsid wahwast
 Rõhutatud Gesti rahwast
 Wabaduse koidu aal.
 Rahwas sinu hüüdu märkas,
 Pikast unest üles ärkas,
 Nägi päikest tõuswat maal.

Tuli uni uuest jälle
 Gesti rahwa filmadele,
 Siis ep uuest hüüdsid ja:
 "Ärka, ots on tulnud ööle,
 Tõtta uue päewa tööle
 Maad ja waimu harima!"

Ärkwale sa kõiki hüüdsid:
 Muist su hüüdu täita püüdsid,
 Aga muist jäid uniseks.
 Ometi läks haljendama
 Isamaa ja õilmendama,
 Eöödid saiwad põldudeks.

Sull' see tähtsa töö eest tänu
 Kõlab meie laulu mõnu
 Sügawast südamest.
 Laul, ja kõla: Kreutzwald ela!
 Auus ja õnnes kuu ela,
 Hoitud taewa heldusest!

Ei meil ole tuua annet
 Muud, kui toome seda wannet
 Kõrku lüües noored käed:
 Käia tahame su rada,
 Unisid ka äratada!
 Kuulge seda, taewa wäed!

Hella welle, elage
 Sessel karfil kasul!
 Nüüd ep ilus ilutseda,
 Nüüd ep mahe maratfeda,
 Kurelda nüüd kannis.

Ilu om nüüd ehtienn',
 Rõõmu rõõwienna,
 Chenä nüüd jooseb ilu,
 Beränä nüüd jooseb pidu,
 Nali kõrwan kõnnib.

Helde Jumal seda tääh,
 Seda mõistab Maarja:
 Meanes tõuseb tõine põlwe;
 Et meil' andas aiga uusi,
 Aiga ifuline.

Helde Jumal seda tääh
 Meanes tõine põlwe:
 Chenä et jooseb ifku,
 Beränä et jooseb pilli,
 Mure kõrwan kõnnib.

Hellad welled astkem kofku
 Lustipidu laua ümber;
 Tõstkem klaasid, tõstkem kannud,
 Laskem priiust elada!

Lapsepõlwe ladus lootus,
 Mis mu kaisus enne kasmis
 Mängimisel pehmel murul,
 Arka jälle ülesse!

Laena julgust, laena jõudu
Targa tööde toimetusel;
Bahwasta ja meie waimu
Ünnistuseks isamaal.

Hellad welled, tõstkem toobid
Nende meeste auuks, õnneks,
Kes on tähtsa tegudega
Gesti põlwe parandand!

Hellad welled, joogem jälle
Meile heldeil' emadele,
Kes on kannud kangeid poegi,
Raunid tütreid kiigutand!

Joogem noortel' neidudele
Tühendelles kannud, toobid,
Rübart keerutades kõrges
Gesti neiud elagu!

(Tasa:)

Täitkem toobid ääre tasa,
Andkem ohwrid Gesti mullal,
Mis on muistsel ajal joonud
Bahwa Gesti meeste werd.

Joogem rõõmsast jälle, welled,
Gest weel elab Gesti fugu,
Raswatelles kangeid poegi;
Gesti fugu elagu!

143.

Kaenlas püüs, koer kõrmas
Metsas mägedel
Rütt käib jõuude sammul
Wara walge eel
La la la!

Nii kui tuule riigis
Kotkas kuningas
Nii ka mäel, metsas
Kuningas on kütt
La la la.

Kaugel kuul mõib kätä
See ta rikkas riik
Kõik mis jookseb, lendab
See ta wara saak
La la la.

Saksakeele järel.

144.

Kaugelt reisilt koju poole
Terwe tee peal mõtlin ma:
Ammu ei saand ema näha,
Kuidas räägin emaga?

Mis küll ütlen ilust, armast
Emale ma eiti,
Kui mu kallid kiigutaja
Hakkab kaela minule?

Mõtteid tuli mitu sada,
Teine teisest ilusam,
Aeg mul näitas nagu seiswat,
Eht küll wanter wiledam.

Baewalt tõtanud ma tuppä,
Lendab wastu emake:
Sõnata ta kaelas olin
Nagu oksal õunake
Mõlemad me nuttime.

H. Petõfi järel.

Kasf ja lund.

Kui ma alles karjas käisin,
 Jaanitule hagu raisin
 Oma isa järwe sõrmal,
 Kena kasemetsa tõrmal:
 Nägin mina noore kase,
 Sirge, õrna, üksildase
 Leppe seast pead pistwat,
 Haljast latwa üles tõstwat.
 Kase kallale ma tõtšin,
 Teda ladwast kinni wõtšin,
 Tahtšin teda raiu maha, —
 Aga seisma pidin wähe.
 Kasefene, kaunifene,
 Noorefene, nõrgafene,
 Hakkas rääkma haledaste,
 Healt tõstma armsamaste:
 „Kulla karjapoisifene!
 Noor weel olen ma ja peene,
 Ära tee mull' surmahäda,
 Kasuma mind, kallis, jäta!
 Olen weel ju wäga wäike,
 Las' mind kosuta weel päike!
 Las' mind latwa kõrgel' jaata,
 Alla järwe pinnal' waata,
 Kuida kalad lafsu lööwad,
 Laened lustil ladisewad!
 Las' mind waata seal mu nägu,
 Näha Sooja imetegu!
 Las' mind tuulil tuhiseda,
 Peenel wihmal wihiseda!
 Las' mind waata lilleilu,
 Wärsind rändjal' anda wilu!

Baata wainul külastariju,
Vindel' paku pesa warju!
Ehk sa jull' wõin kasuks olla;
Ehk sa tahad wahest tulla
Minu lehtwa okste alla,
Kui sind kurnab päikse pala".

Mõnda kaseke mind palus,
Suures surmahirmu walus.
Ei ma wõinud olla kase,
Minu peale tuli hale;
Kasuma ma jätsin kase,
Armsam sai mull' tema ase;
Alati ta all ma istisin,
Mõnda lahket laulu tõstsin;
Ajasiu seal pajupilli,
Noppisin ka mõnda lilli;
Kääksin tall' mu rõõmustusi,
Kuulutasin kurnastusi.

Olin karjas ära käinud,
Oli lapsepõli läinud,
Käisin õitsel, iidõd ju tegin:
Jlust neidu ma siis nägin.
Neidu mina armastasin,
Armastuses rõõmustasin;
Kõndsin mitu korda sala
Neiega see kase alla;
Pühapäewa õhtupoolel
Wiitsime ta warju hoolet.
Mis seal armust awaldatud,
On kõik kasele kuulda saadud.

Liisku wõtma mind siis pandi,
Pärast püssikandjaks anti:
Pidin kodust laugel' kõndma,
Wõeraid maid mööda rändma.

Rask ja neiu meeles seisid,
Unes vaatamas mind käisid.

Kui ma kaua läinud olin,
Kaugelt jälle kodu tulin,
Oli mehel' läinud neiu,
Unustatud endne peiu.
Külamees oli kase maha
Sala saagind metsa taha
Talwe ööl ja tuisuilmal,
Nägemata igal' filmal';
Kase ree peale köitnud,
Üle järwe ära sõitnud.

Siis ma kõndsin üksti metja,
Jstsin kase kannu otja.
Jstsin ükända jääle kaua —
Ja kui läbi tume haura
Imelikul mõtteaimul,
Waiksel mälestuse wainul
Endne aeg mull' ette toodi,
Endne põli ette loodi.

Kaua, kaua seal ma istin,
Ja siis lauluhealt ma tõstin.
Wõsu küll weel wastu kõlas,
Kaasid minu healest helas,
Aga kõla oli hale
Ja mu üle kurwa pale
Pisar filmast piiskus maha.
Kase latwe waike kaha
Mõistis minu õhkamihi,
Nuttas aegu õnneliski.

Kuule kudas heali elab
 Wanemuise kandlist kõlab;
 ∴ See on Gesti laul! ∴
 Kuule, kudas männik mühab,
 Kudas jõgi jooksul kohab:
 ∴ See on Gesti laul! ∴

Waata, jää ja lumi wälgub:
 Päikse paistel läiki wilgub:
 ∴ See on Gesti laul! ∴
 Waata põhja eha, koitu,
 Wirmaliste leegi loitu:
 ∴ See on Gesti laul! ∴

Jgas kohas heali elab,
 Heali helab, keeli kõlab:
 ∴ See on Gesti laul! ∴
 Kui sul rõõmu, wend, siis tule,
 Kui sul kurbtust, tule kuule:
 ∴ See on Gesti laul! ∴

Lend'ja oja lained
 Lendwad kiireste,
 Suure mere sülle
 Rut'wad rahule.

Nõnda elu jõgi
 Jookseb südames,
 Armu läil'jad laened
 Tants'wad tema sees.

Sügam selge wesi
Tõttab tajakest,
Aga lained liit'wad
Kuldsest jampsidest.

Rahu ranna poole
Jõudsaft jookseb ta,
Eht küll kõrbe tuuled
Wiitwad mäsjaama.

Mürisewa merde
Wiimaks lõpeb lend,
Loomulikul lained
Suretawad end.

Sing, oh ära enne
Püüa paisuta
Kuldsel elujõge
Armumaluga.

Kõrgeft kaldast üle
Jõudsaft jookseb ta,
Nendega siis pead
Hirmjast wõitlema.

148.

Ma nägin noore rohu tärkamist
Ja oraksete õrna ärkamist,
Ma nägin halja aasa õitsumist, hiilgust,
Tast läbi wulisewa oja selgust:
Ei nõnda armas olnud see,
Kui ema waade lapsele —
See kõige armsam paiste ilmas
On armu-waade ema silmas.

Ma nägin haljas rohus maasikaid
Ja noore lehe ehtes kaasikuid,
Ma nägin laanes pühalikku pilku,
Kuis päike kuldas äikse-wihma tilku:
Ei nõnda armas olnud see
Kui ema waade lapsela —
See kõige armsam paistus ilmas
On armu-waade ema filmas.

Ma nägin haljast kallast wette pilkuwat
Ja päikse walgust wette wäikumat,
Wees õitswa roheline kalda kuhu,
Wee pinnal ime halja pildi uju:
Ei nõnda armas olnud see
Kui ema waade lapsela —
See kõige armsam paistus ilmas
On armu-waade ema filmas.

Ma nägin õitswa ruffi liikumist
Ja õitsme-tolmu pilwe liikumist,
Ma nägin päikesest pilwe rinnalt waatwat
Ja hellalt sooja pilku nurmel saatwat:
Ei nõnda armas olnud see
Kui ema waade lapsela —
See kõige armsam paistus ilmas
On armu-waade ema filmas.

149.

Mäe peal ma üksi istisin,
Sinnukesti waatsin ma;
Üks seal hüüdis, teine hüppas,
Mõni punus pesa ka.

Nias õite seas ma seisin,
Mesilasi waatsin ma;
Üks seal sumises, tõine umises,
Mõni kudas kõrge ka.

Depikusse mina läksin,
Wainu linde waatsin ma,
Üks seal lendas, tõine laulis,
Kõik nad tegi'd iluga.

Ja siis tuleb armufene!
Rõõmsast' näitan temal' ma
Nende tegu naeratame,
Ise rõõmsad nõnda ka.

150.

Mu elu on laene,
Mis kui oja wool
Siugudes liigub,
Kui tuhiseb tuul.

Kui waikselt jääb woolus
Ja tuulte sõit,
Ta magama uinub,
Kallas annab tall' juud.

Ta magab siis rahul
Woodis sinises
Kui oleks ta kadund,
Elab ometi weel.

Ta ilmamaa merest
Üks tilgake on,
Seepärastki päike
Temas kujuk end.

3
 Ditsipoisid, hõisagem
 Chapuna ilul!
 Vähetagem laulu laened,
 Saulu wiisi wiled'd wirud
 Widewikku weerma!

Saulu laened lehwige
 Rauni küla poole!
 Lehwitage sala sõnu,
 Südamete soowitusi
 Küla nei'de kõrwu!

Saulu wirud, weerege
 Headel' taludelle!
 Mõnuft puhku peremeestel',
 Magust puhku perenaestel',
 Sojastage sala!

Kõla laul ka kartlikult
 Heldel' mõisa herral',
 Kulda-krooni prouakesel'
 Ornast' õitswal preilikesel!
 Önnist und neil' õhka!

Liigu, laul, ka lahkest
 Armsa haud'de poole!
 Mine haura muru alla,
 Haura rüüpest' rahu falla
 Endsil' ditsipoistel'!

Kõla laul nüüd waljuste
 Vähi laane, metsa!
 Laiali kõik tondid tõuka
 Saada joosse, paista põrgu
 Saulu wastalised!

J. Kapp'ile tema 25 aastaseks ametipühaks.

" Saagu walgus!" hüüdis Looja,
 Ilmamaa ja elutooja.
 Walgus sai, tõi noorta koitu,
 Haljendust ja uuta toitu,
 Uuta toitu ilmale,
 Onne iga hingele.

Küll oli Gedenis siis ilu,
 Päitse paistet, puude wilu!
 Jõed jääl jooksid eluwett,
 Mättad jooksid kärjemett,
 Küll seal elas haljendust,
 Palawust ja walgendust.

Saagu walgus! Sina hüüdsid,
 Kui sind omal saada püüdsid
 Suure-Jaani Gesti jugu,
 Parandama nende lugu.
 Kohe wälkus walgustus,
 Kohkema löi pimedus.

Aga pimeduse madu
 Hakkas nõudma ilma kadu:
 Audus wiha, teetis furja,
 Ujas Looja teod nurja,
 Maa peal sai rõhuja,
 Ilm wõis jälle elada.

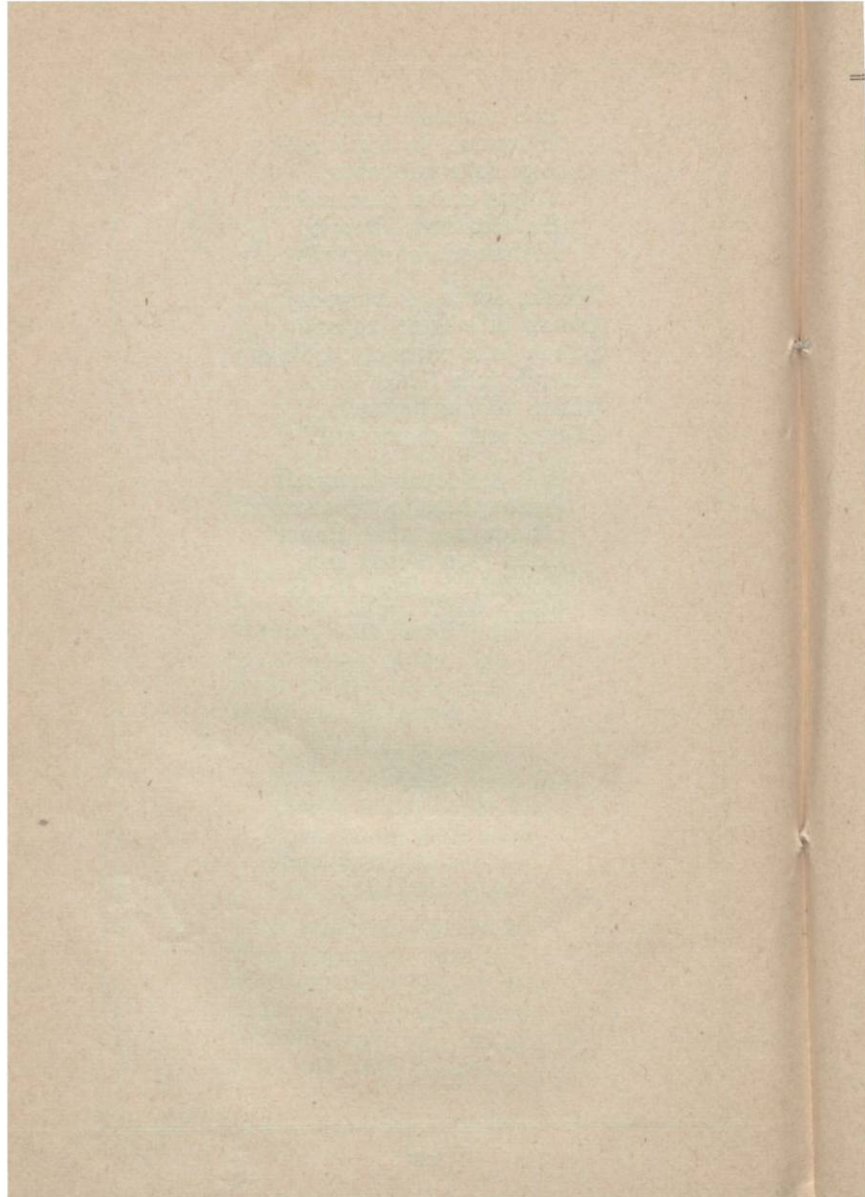
Sina hüüdsid, elu ärkas,
 Wabaduse wõsu tärkas:
 Rihelkond läks haljendama,
 Waimu wili walgendama.
 Rahwas teab, mis isamaa,
 Aru saab, mis Sakala.

Aga pimeduse madu
Wõrgutas ju õigid radu:
Tegi sulle hädaohtu,
Tahtis anda surmarohtu.
Sa löid katti sidemid,
Wahwasti ja mõitlefid.

Mõitle, sõdija ja wahwas!
Hüüab sulle Gesti rahwas.
Hüüab sulle rõõmsalt: Sõudu!
Soowib sulle lahket sõudu.
Hüüab rõõmu hommikul:
„Tänu, weli, toome full’!“

Siit ju sõbrad Emajõeelt
Hüüdwad haljalt Taaramäelt:
„Elagu me kallis Rappi!
Gesti fugu tõttab appi,
Hõiskab: „„Ela, ela ja,
Rapp’i fugu otfata!“““

Juhataja.

I. Keisri laulus.

	Lehet.
1. Sumal, keisrit kaitse ja	1
2. Riitus full', kõrgus full', keiser ja	1
3. Müüd kõla kõwaste	2
4. Wabadus, oh wabadus ja	3

II. Isamaa laulus.

5. Kas tunned maad, mis Peipsi rannast . . .	5
6. Kadunud lumi ja räitjad ja rahe	6
7. Minge üles mägedelle	7
8. Minu isa ütles mulle	8
9. Mu kodune tare, sind teretan ma	9
10. Oh kodumägi waitne paif	10
11. Oh Wiljandi, oh Wiljandi	10
12. Päike hakkab paistma	11
13. Priius, priius, püha priius	12
14. Priius, sulle tahan laulda	14
15. Saagu priius! Seldi üksford	15
16. Sa wana, ja priske, mu põline maa . . .	16
17. Waigistage kõne kõmu	16
18. Wändra jõe haljal kaldal	17

III. Gooduse laulud.

Lehes.

19.	Si nüüd nurmed õhka enam	19
20.	Ellerheinad õitswad orus	20
21.	Õdista, laul, maailma loojal,	21
22.	Kiigu, liigu, mu paadise	21
23.	Kõla, õhtulaulu mõnu	22
24.	Kui hakkab jnwi tulemaie	22
25.	Kus puude oksad liikwad	23
26.	Paske laulud ladufaste	24
27.	Paske, wennad laulukõla	25
28.	Piiri lõõri lõõkene	26
29.	Looja lahke linnukene	26
30.	Magus fewadine õht	27
31.	Metsas, metsas, oh mis ilus	28
32.	Mis on ilusam.	29
33.	Nüüd hele heina-aeg on käes	30
34.	Nüüd kena fewade on kätte jõudnud	30
35.	Nüüd on meie lepit lehtis	31
36.	Nüüd waata, kuhu tahad	32
37.	Oh mis ilus, armas	32
38.	Oh mis ilus metsas kõndida	33
39.	Oh mis ilus on nüüd waata	34
40.	Oh tere tuhat korda ja	34
41.	Õhtu eha imeline	35
42.	Õõ ju kätte jõuab	36
43.	Päikese palawus	37
44.	Piiri pääri pääsukene	38
45.	Tere, kuldne koidu kuma	38
46.	Tähed sirades paistawad	40
47.	Waata, mis paistus sealt Peipsi piirelt	40
48.	Waike õhtu! Eind ei hüüa	41

IV. Armastuse laulud.

49.	Nadu ütles Koidutähel'	42
-----	----------------------------------	----

50.	Al halja oru talusja	43
51.	Anna istus afna all	44
52.	Ann Dru talu tütar	46
53.	Armas, hea ja helde Ellu	47
54.	Armus on mul metsja miuna	47
55.	Õht küll oled ja must kaugel	48
56.	Ei siit talust ma ei lähe	49
57.	Ei taewa alla, ei väljadella	50
58.	Emajõe laineid mõõda	50
59.	Heinamaad ehiv nüüd jaanilill	51
60.	Igas kohas, kus ma olen	51
61.	Isateder pöejastikus	53
62.	Juba kui ma karjas käisin	54
63.	Jüri jöitis kõrwi seljas	55
64.	Ka mina tahan üht kaajakest	56
65.	Kadastik kade wõja	57
66.	Kaugela on minu kaasa	58
67.	Kaugelt sinu afna alla	59
68.	Kui kallist kodust läksin	60
69.	Kui ma wara üles ärtan	61
70.	Kui metjast hüüdis: „Kuffu!“	61
71.	Kui päewa mina tööd teen	62
72.	Kuule mu palwet, mu piigake	63
73.	Kuulge, kulla õed, mu häda	63
74.	Laanel oma linnukene	64
75.	Läksid metsja perenaine	65
76.	Õdo lustil lendes laulab	65
77.	Lumi on ju ära suland	66
78.	Maa ja taewa ma	67
79.	Maga rahul, minu Mari	68
80.	Ma nägin orus lillekest	69
81.	Mina oleks jooksew jõgi	70
82.	Mine sina, kuhu tahad	71
83.	Mühijewa mere ääres	72
84.	Need olid mul õndsamad ajad	72

	Lehek.
85. Neiu enniſt õõſi nägin	73
86. Neiu puna juukene	74
87. Neiu, täna õhtu jala	75
88. Oh ära uuta, neiuſe	75
89. Oh neiuſene noorukene	76
90. Oh neiuſe, ſu pelglik pill	77
91. Ohtu õhud jõudwad jala	78
92. Ditse aeg on ära lennand	80
93. Silme aeg on kätte jõudnud	80
94. Ditsepois on rõõmus mees	81
95. Pääſuke, oh pääſuke	82
96. Paradiiſi rikkal rohul	84
97. Saaniga sõitſin ma ſohinal	85
98. Seal jõidab wile poſtiwanter	86
99. Suweõhtu eha ajal	87
100. Talutütar tuuſe	88
101. Tua taga na died	88
102. Tule ju ſa kodu, kallis kangelſt maalt	89
103. Üksinda armastan	90
104. Waat oru ſees weſki	91

V. Leina laulud.

105. Hõisja pois, ja wõta naene	92
106. Jõtun kuulſas Leipſki linnas	93
107. Jõtun laua ääres	94
108. Kewadine ilu õitſes	94
109. Kewadise õhtu ilul	95
110. Kui ma kallist iſa talu	96
111. Kurb ſiin kangel on mu ſüda, meel	97
112. Paulis, laulis linnukene	98
113. Mäelt tähtis taewast waatab	99
114. Miks nii mures minu ſüda	99
115. Mina ſeiſan mäe otsas	100
116. Mina waene leſke naene	101

	Sehet.
117. Minu isa aias kaswis	102
118. Oh ma waene	103
119. Oh mu hella heidekene	103
120. Shtul istun ainuüksi	104
121. Oli kaas mul tulesfagi	105
122. Siin ma istu, siin ma ike	106
123. Üle eha ilu sirab	107

VI. Karjase laulus.

124. Hoofast wara hommiku	108
125. Kallis karjalapse põli	109
126. Kena kesa nürme keskel	110
127. Magus Mai on jälle tulnud	111
128. Ma olen karjapoisi	112
129. Siin on rikas rohumaa	113
130. Üles, üles! hüüab õõpik	114

VII. Soldatite laulus.

131. Bulgaria Ditswas orus	115
132. Koidu heli	116
133. Kui keiser kutsus sõtta	116
134. Väike lipud lehitada	117
135. Mul oli üks hea sõber	118
136. Müüd lahkun ära isamaalt	119
137. Müüd ma lähen wõõral' maale	121
138. Täna fiin weel oleme	122

VIII. Mõnesugused laulus.

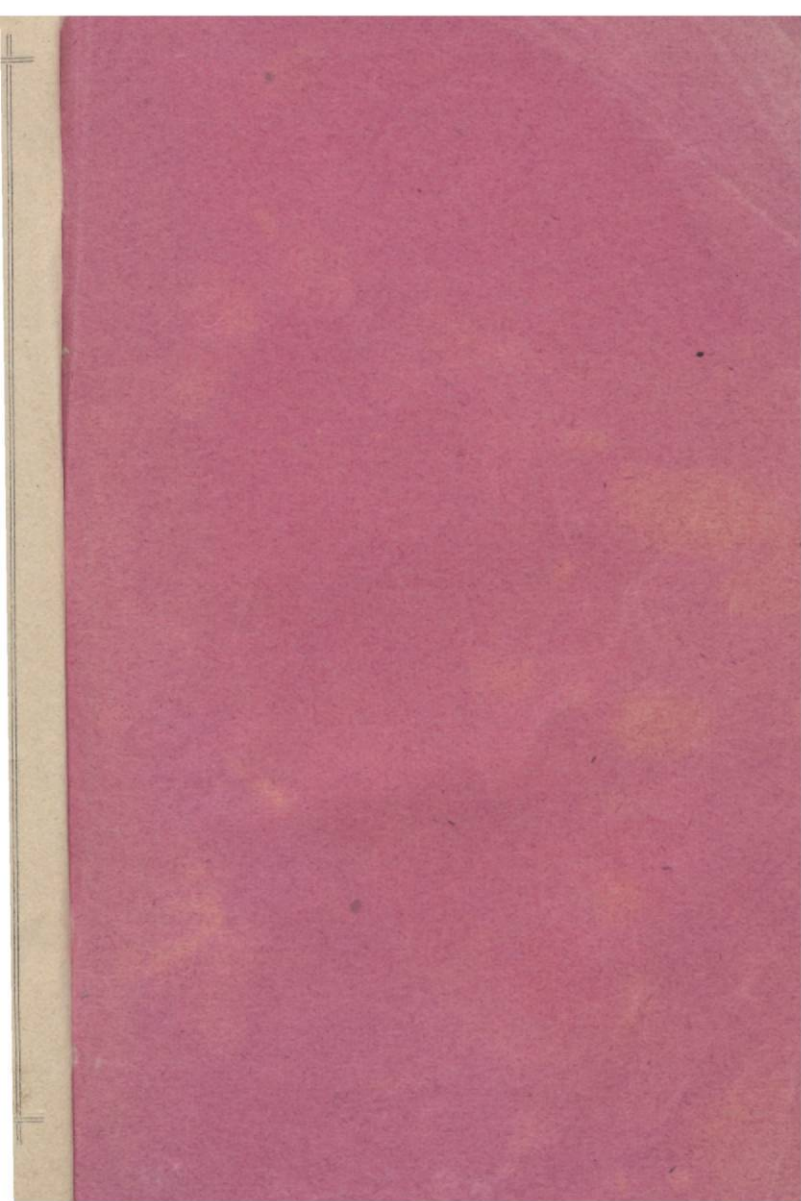
139. Ära murdu, muretse	123
140. „Argake!“ Sa hüüdsid wahwast	124
141. Hella welle, elage	125
142. Hellad welled astkem kofku	125

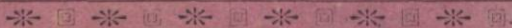
	Lehek.
143. Kaenlas püis, koer tõrwas	126
144. Kaugelt reijilt koju poole	127
145. Kui ma alles karjas käisin	128
146. Kuule kuidas heali helab	131
147. Vend'ja oja lained	131
148. Ma nägin noore rohu tärkamist	132
149. Mäe peal ma üksi istisin	133
150. Mu elu on laene	134
151. Ditsepoissid hõisakem	135
152. "Saagu walgu!" hüüdis Leoja	136

Trükiwead:

Lehek.	15	2	rida	alt	piina,	täsu,	loe:	piina	täsu,
"	16	3	"	ülevalt	oles	"		oles	

Sind 40 kop.

